

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 24. XI aastakäik

15. detsembril 1936

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . . kr. 30.00
Poolaastas . . . " 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " " 16.50
Välismaale . . . " 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " " 10.00
Poolaastas . . . " 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Jõulud arendagu ettevõtete personaalis ühtekülgevuse tunnet. Kaubandus-tööstuskoda juhatare esimehe Joakim Puhk'i kõne eelarve vastuvõtmise puhul koda peakoosolekul. Kas eraalgatuse kriisil või interventsionistlik majanduspoliitika? Organiseerumine — töösturkonna päevaküsimus. Mis ütleb doktor Max Gilbert interventsionismi pahedest majanduslikus elus. Töölise palgallse puhkeaja seadus puudulik. Põllu-majandussaadustest valmistatud alkoholita jookide ja nende alglahundite pakkimise ja märkimise määrus. Pagaritööstuses öötöö keelu seadus. Riigikohtu otsuseid põhiarimaksu küsimusis. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toiduainete turg Välisbörseid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedellid.

**PÜHADELAUAL OLGU
ESIKOHAL**

A/S
J. Brandmann

**KAKAO,
ŠOKOLAAD JA
KOMPVEKID**

HANSA *Elegantseim sõiduk*

Endi ületamatu sõiduomadustega.
Väärtuslik sõiduk, milline Teid
alati ja igalpool esile toob.

HANSA
Tüüp 1100 4 Tsilinder
Tüüp 1700 6 Tsilinder

Esindaja: Tallinna Manufaktuur ja
Kaubanduse A/S.

Ületamatuks ökonoomsuse
ja stabiilsuse suhtes
loetakse

„HANSA-LLOYD“
kerge- ja raskeveoautod
kandejõuga $\frac{1}{2}$ kuni 4 tonni.

Esikohal!
uuema aja transport-
abinõude hulgas on

veoautod.

Jõulud arendaçu ettevõtete personaalis ühitekuuluvuse tunnet.

On igivana ja kaunis komme, et kõik perekonnaliikmed ligidal ja kaugel, kuhu neid elu ka ei oleks paisanud, püüavad jõulupühadeks tagasi tulla oma vanasse pessa, et seal pühitseda jõule koos kogu perekonnaga, süüdata säravaid küünlaid jõulupuul ja võtta osa vastastikusest kinkide jagamisest. Jõulu traditsioonid ühenduses lapsepõlve mälestustega ja see ühitekuuluvuse tunne oma perekonnaga on omased igale inimesele, kuulugu ta ükskõik missugusesse ühiskonna kihti. Jõuluelevus paneb kiiremini põksuma nii noorte kui ka vanade südamed.

Ei ole sugugi tähtis, et väga paljud on teadmatuses, kust on saanud alguse jõulukombed, mis on mitmesuguste rahvaste juures teatava määranerinevad; paljud seovad neid ainult ristiusu sümbolide ja kommetega, kuid, nagu öeldud, see pole sugugi tähtis, kust need on saanud oma alguse. Me teame vaid, et meile kõigile, põhjamaalasil, on omanäe jõuluelevus ja lapselik rõõm, mida tunneme vaadates säravat kuuske ja rõõmsaid nägusid selle ümber. Me tunneme endid kord jälle noortena, raputades hetkekski maha argipäeva mured, ja rõõmustame koos rõõmsatega. See jõuludest osasaamine on juba väärtus omaette.

Eesti iseseisvuse ajal on jõulupuul korraldamise komme rõõmustaval viisil perekondadest üle kandunud ka asutustesse ja ärimaailma. Viimaseil aastail on olnud üsna sagedaseks nähtuseks, et ametkonnad ja ettevõtted kutsuvad kokku oma

personaali ja korraldavad ühise koosviibimise jõulupuuga. Selle jõulukombe täitmine asutuste ja ettevõtete poolt, kus ettevõtte juhatus, ametnikud ja töölised, valjaspool igapäevaseid teenistuslikke vahekordi, viibivad mõni tund sõbralikult koos, on tegelikus elus osutunud väga soovitaavaks ja viljakandvaks nähtuseks, aidates mitmeti kaasa paremaks üksteise mõistmiseks ja vastastikuseks arusaamiseks. Säärased administratsiooni ja ettevõttes töötavate inimeste perekondlikud koosviibimised arendavad tunduvalt inimestes ühitekuuluvuse tunnet ja tasandavad kahtlemata mõndki konarlust või teravust suhteis, mis tänapäeva pingutava ja närvesööva töö juures nii kerged on tekkima. Jõuluaegsed koosviibimised on nagu loodud selleks, et neid väikesi pahandusi inimeste vahekorrist ära pühkida, omavahel perekondlikus õhkkonnas mõtteid vahetada ja õppida üksteist tundma ka väljaspool äri- või tehase-ruume.

Näeksime meeeldi, et meie tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted üha enam selle kauni kombe tähtsusest ülalmainitud mõttes aru saaksid ja et selle teostamine leiaks aset igas tehases ja kaubanduslikus ettevõttes. See aitaks kindlasti kaasa selleks, et kõik majanduslikul alal tegutsuvad jõud tunneksid ennast ühise suure perena meie rahvamajanduse ülesehitamisel ja arendamisel.

Selles mõttes soovime kõigile Eesti kaupmeestele ja tööstureile südamest rõõmsaid jõule!

Kaubandus-tööstuskoja juhatuses esimehe Joakim Puhk'i kõne eelarve vastuvõtmise puhul koja peakoosolekul.

Lugupeetavad koja liikmed!

Teile on esitatud koja 1937. a. tulude ja kulude eelarve.

Eelarve enese juures ei ole mul erilisi põhjusi peatuda, sest see on üldiselt eelmiste aastate eelarve sarnane. Pealeselle on see eelarve ka koja sektsioonide poolt juba põhjalikult läbi arutatud ning koja nõukogu poolt teile esitatud vastuvõtmiseks. Seepärast loodab koja juhatus, et selle vastuvõtuks mingisuguseid takistusi ei ole.

Majanduslik ülevaade, nagu te teate, kuulub

ettekandmisele kevadisel koja täiskogu istungil, kus esitatakse ka koja rahaline ja tegevuse aruanne.

Praegusel korral lubatagu mul, lugupeetavad koja liikmed, ette kanda järgmist:

Te teate, et meie riik on praegu suures ümberkorraldamise ajajärgus. Käsil on rahvuskogu esimese koja moodustamine ja ka teise koja moodustamiseks on vaid poolteist kuud aega.

15. jaanuariks 1937. a. tuleb Kaubandus-tööstuskojal ühes Inseneride Kojaga valida rahvuskogu II kotta kaks esindajat. Sellega astub

Kaubandus-tööstuskoda riigipoliitilisse tegevusse, et osa võtta riigi põhiseaduse koostamisest.

Sellest, milliseks kujuneb meie uus põhiseadus, oleneb ka põhjapanevalt meie majandusliku elu tulevane heaolu.

Nüüd, kus oleme astumas uude poliitilisse ajajärku ja meile võimalus antakse oma esindajate kaudu rahvuskogu II koja moodustamisest osa võtta, peame tegema selleks kõik, et meie esindajaks oleksid sääraseid isikud, kes võiksid riigi põhiseaduse valjatootamisel asjatundlikult ja väarikalt kaasa kõnelda, kaitstes ka majandusaladel tegutsevate kodanike õigusi ja huve.

Kui Kaubandus-tööstuskojal tuli varem tegeutseda ükski, olles ainukesi avalik-õiguslikke kutseesindusi, siis suhtuti temale riigikogu poolt kaunis jahedalt. Kuid aeg ja koja visa ning üksmeelne töö on kõrvaldanud kõik kahtlused ja Kaubandus-tööstuskojale on riigivõimu tahtel järgnenud terve rida teisi kodasid, nagu Põlütöökoda, Agronoomide Koda, Insemeride Koda, Majaomanike Koda, Käsitöökoda, Maatöölise ja Väikemaapidajate Koda, Kalanduskoda, Arstide Koda, Loomaarstide Koda, Rohuteadlaste Koda, Õpetajate Koda, Ühistegevuskoda, Kodumajanduskoda, Töölise Koda ja Meistrite Koda. Organiseerimisel on praegu ka Eraettevõtete Ametnikkude Koda. Nii ulatub kodade arv praegu juba 17-le.

Kõik need kojad on ellu kutsutud selleks, et nad, kaitstes oma kutseala huve, aitaksid kaasa üldisele riigi ülesehitamise tööle.

Praeguses valitsemisüsteemis on antud kodadele suured ülesanded, ja mida paremini kojad neid ülesandeid täidavad, seda tugevamini kindlustavad nad oma seisukohti.

Ma arvan, aeg ja olud nõuavad, et need kojad, kel on täita ühesugused ülesanded, kes üksteise ülesandest aru saavad ja üksteist vastastikkult mõistavad, peaksid teineteisele lähemale tihedamaks ühistööks ja töötama üksteisega suuremas kontaktis. Kaubandus-tööstuskoda ei jäta eeloleval aastal omalt poolt selleks katsed tegemata.

Käesolev ajajärk võimaldab valitsusel püstitada kaugeleulatuvaid sihtjooni poliitilises ja majanduslikus elus. Ja siin on koda seaduseandlikule võimule omalt poolt pakkunud tõhusat abi ja toetust nende põhimõtete otstarbekohaseks teostamiseks ja elluviimiseks. Koda on alati püüdnud olla heaks nõuandjaks nii seaduseandlikule võimule kui ka valitsusasutustele, kuid

ta ei ole pörganud tagasi ka arvustuse eest, kus see osutus tarviliseks.

Oma kutsealaliste huvide eest valvel seistes tahab Kaubandus-tööstuskoda tulevikuski kõigle oma mõju selleks kasutada, et seaduse-eelnõud, niipalju kui need puudutavad kaubanduse, tööstuse, panganduse ja laevanduse huve, tuleksid Kaubandus-tööstuskotta esialgsele läbivaatamisele. Koda oma lühikesel eluajal on arutanud sadasid sääraseid eelnõusid, aga ei saa ka märkimata jätta, et mitmed väga tähtsad eelnõud, mis teravasti lõikavad meie majandusringkondade huvidesse, on jäänud kotta tulemata.

Sageli on ka kojale saadetud seaduse-eelnõusid, millede koostamine on valitsusasutustes nõudnud kuid ja isegi aastaid, kuid kojalt on nende kohta nõutud seisukoha avaldamist mõnepaevalise tähtaja järele.

Koda pole mitte mõni büroo või kantselei, vaid koda on teatavalt kutsealadel tegutsevate inimeste kogu. Ta on asutus, kes enne, kui ta oma seisukoha avaldab, iga küsimust põhjalikult kaalub, ja seda selleks, et seadused ja määrused, mis maksma pannakse, oleksid elulised, mis ei kuuluks üle öö ümberkorraldamisele ja parandamisele.

Me tahame siiski loota, et ametkonnad nüüd, kus kodade võrk meie riigis on suureks paisunud, kodade tööviisidest ja töövõimalustest rohkem aru saavad ja omalt poolt kaasa aitavad olukorra loomiseks, mis kodadel kergendaks nende ülesannete täitmist.

Samuti tahame loota, et Kaubandus-tööstuskoda tulevikus ka ühistegevuse ja erakaubanduse vahelkordade asjus leiab ühise keele, kuna nüüd on tegutsemas ühistegevuskoda, kel üldistes eramajanduse huvide kaitse küsimustes peaksid olema ühised seisukohad Kaubandus-tööstuskojaga.

Väliskaubanduse arendamisel tuleb Kaubandus-tööstuskojal, samuti nagu varemgi aastail, oma nõuandega kaasa aidata välislepingute sõlmimisel. Ka seisab meil ees Eesti, Läti ja Leedu vahel vekslit-, tšeki- ja konkursiseaduste ühtlustamine. Koda on omalt poolt sel alal suure eeltöö juba ära teinud ja loodab, et eelseisval aastal need seadused valitsuste poolt ellu viiakse.

Kaupmeeste, töösturite ja laevnike kutsehariduse küsimus seisab kojalt südame lähedal. Ta on sel alal juba mõndki ära teinud, kuid kõik ta eelnõud pole veel ellu viidud. Eeloleval aastal tahab koda soetada võimalusi ka kaupmeeste, töösturite, laevnike jne. kutseoskuse ja hariduse täiendamiseks seega, et ta majandusministreeri-

mi lahkel kaasabil kavatseb saata üksikuid noori inimesi, kel on selleks vajaline ettevalmistus, Inglismaale õppima. Kuidas seda teha ja korraldada, selleks töötab koja juhatus valja vastava korra ja määrused ja esitab need arvamiste avaldamiseks koja sektsioonidele ja koja nõukogule.

Koda kavatseb taotella välisvaluuta kitsenduste pehmemdamist, ja seda selles mõttes, et võimaldada erapankadele laiemat tegutsemist välisvaluutaga kauplemisel.

Kindlustusasutuste seaduse rakendamisega on kerkinud üles kindlustusasutuste arvepidamise juhtnõõride väljatöötamine, samuti ka kindlustuslepingute kohta uue seaduse maksmapanemine. Ka neis küsimusis tuleb koyal kaasa töötada.

Jooksva töö korraldamine kaubanduse alal toimub kogas samas suunas nagu see seniajani on aset leidnud. Uutest ülesannetest võiksime märkida, et eeloleval aastal kaubandusliikud sektsioonid kavatsevad korraldada kaupmeeste maakondlikke päevi igas maakonnas. Samuti tulevad korraldamisele eramajanduse nädalad. Lõpule viia tuleb ka maa- ja väikekaupmeeste ideeline organiseerimine, koondades kõik olemasolevad väikekaupmeeste organisatsioonid ühte keskkorganisatsiooni.

Kaupmeeste sotsiaalkindlustuse korraldamisel tahab koda selgusele jõuda, millist teed ning millises ulatuses kaupmeeskond sotsiaalkindlustuse korraldust enesele vastuvõetavaks peab.

Üldse tahab koda hoolt kanda, et maksude, sotsiaal- ja muude kohustuste koorem ei pidurdaks meie majandusliku elu loomulikku arengut ega ületaks meie majanduslikku kandejõudu. Teisest küljest on koja ülesanne aidata kaasa meie ettevõtete sisemise jõu väljaarendamisel ja hoolitseda selle eest, et seadused ja valitsuse korraldused soodustaksid nende edu kõikidel aladel.

Tööstuse alal tahab koda kaasa aidata soodsamate töövõimaluste loomisel nii suur-, kesk- kui ka väiketööstusele.

Kuna meie kesk- ja väiketööstuse ülesannete hulka kuulub eeskätt individuaalsete omadustega kaupade valmistamine, sellaste kaupade valmistamisel aga tööle tuleb rakendada eeskätt oskustöölisi, kelle kutseoskuse tasemest oleneb töö edu, on üheks tähtsaimaks eelduseks meie tööstuse sisemise jõu arenemisele meie tööjuhtide ja oskustöölise kõrge kvalifikatsioon. Selleks, et võimalik oleks otstarbekohaselt korraldada tööstuslikku kutseoskuse õpe-

tamist, on tarvis selgitada tööstuses töötavate isikute koosseisu üksikasjaliselt. On tarvis selgitada, missugustel tööaladel on puudus õppinud töölistest ja meistreist. Samuti peame selgitama, missugustel tööaladel jätab tööoskuse tase soovida ja mil viisil oleks võimalik seda üldiselt tõsta.

Selleks, et meie tööstuslikud kutsekoolid, eriti aga tööstusõpilaste koolid, annaksid oma õpilasile neid teoreetilisi teadmisi, mis nad oma edaspidise kutsetöö juures eriti vajavad, tuleks nimetatud koolide õppekavad revideerida ja kooskõlastada tegeliku elu nõuetega.

Samuti tuleks revideerida ka omal ajal ajutiselt maksumapandud meistrite ja õppinud tööliste eksami juhtnõõrid ning välja töötada nende kohta tarvilised muudatused ja täiendused.

Võimaluse piirides tuleb teostada õppekontrolli ka tööstuslikes ettevõtteis ja kaasa aidata selleks, et õpetamine teostuks kõigiti otstarbekalt ja hästi.

Ka peab koda tarviliseks kaasa aidata selleks, et meie noorsoos ikasvaks huvit tööstusliku kutseoskuse õppimise vastu, eriti aga neil aladel, kus oskustöölisest on puudus.

Olgugi et kõigi ülalnimetatud ülesannete teostamine ei ole läbiviidav lühikese aja kestes ja need kavatsused on vaevalt teostatavad koja järgmisel tegevusaastal, ometi loodab koda neil aladel saavutada küllalt positiivseid tulemusi.

Ülesandeist, missuguste teostamise koda on võtnud järgmise aasta tegevuskavasse, tuleb alla kriipsutada veel meie töösturite organiseerimise küsimust.

Organiseerimise eesmärk oleks luua töösturite keskus, millede ülesanne oleks kaaluda abinõusid, missuguseid tuleks tööstureil võtta tarvitusele töövõtjate ebaõiglase või meie tööstuse kandejõudu ületavate nõudmiste tagasitõrjumiseks.

Enne kui asuda organiseerimise teostamisele, tuleb koyal kaaluda, kas on küllaldane, kui läbi viia tööstuse sektsioonides teatav alajaotus tööalade järgi, või on siiski tarviline ellu kutsuda vastukaaluks ametiühingule iseseisvaid tööandjate tipporganisatsioone.

Palkade ja töötingimuste küsimuses tahab koda pidevalt jälgida praeguse üleminekuaaja nähtusi ja asub põhimõttelisel seisukohal, et kollektiivlepingute ja minimaalpalikade teostamiseks pole meie maa tööstuslik olukord veel küllalt küps.

Meie kaubalaevastiku arendamisel on tähtis, et laevnikud võiksid arvestada pilkaaja-

list ja odavaprotsendilist krediiti ja seda ulatuses, mis vastaks kaubalaevastiku osatähtsusele. Koda tahab seda eeloleval aastal silmas pidada.

Samuti asub koda eriteadlaste puuduse küsimuse lahendamisele laevanduse alal ja tahab samme astuda raadio-telegrafistide, tüürimeeste ja laevamehaanikute ettevalmistamiseks.

Laevasõidu küsimuste selgitamiseks annab koda välja eri bülletaani. Samuti on kavatsusel välja anda eri raamat „Eesti kaubalaevastik ja laevasõit“.

On võimatu üksikasjaliselt käsitleda kõiki neid küsimusi, mis koojas nii maksu-, tolli-, sotsiaalkui ka tööstuspoliitikas päevakorrale kergivad või kerkida võivad.

Tahan vaid märkida, et üksikute tähtsaimate küsimuste kõrval kestab koojas pidevalt, nagu varemmailgi aastail, harilik igapäevane töö.

Seda suurt ja laiaulatuselist tööd, mis väljapoolseisjatele silma ei paista, kuid missugune haarab üle riigi peaaegu kõiki asutusi, kus tegeldakse majandusküsimuste selgitamisega ja kus on ette nähtud kooja alatised või ajutised esindajad, nii maksu, sadamate, tollide, töötasude ja -tingimuste ning igasuguste tariifide väljatöötamise, ekspertiiside, nõuannete jne. jne. näol, peab koda lakkamatult jätkama.

Kooja keskasutuse ülesandeks on pidada äride registrit, kandes sellesse uusi elluastuvaid ette-

võtteid ja kustutades oma tegevuse lõpetanud. Koda peab protestitud vekslite nimekirju ja annab välja protestitud vekslite erinimestikke. Samuti ilmub kooja Teataja, mis informeerib majanduslikke alasid kooja tegevusest ja kus majandusnimestel ja kooja tegelastel on võimalus avaldada oma seisukohti majanduslike ja majanduspoliitiliste küsimuste kohta. Samuti ilmuvad kooja Teatajas kaupade, prahtide ja väärtpaberite noteeringud ja abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Lõppeks tuleb koojal seista alatises ühenduses oma osakondadega ja esindustega, mis asuvad Tartus, Pärnus, Narvas, Rakveres, Viljandis, Valgas, Võrus, Saaremaal ja Petseris. Koojal tuleb, nagu varemmailgi aastail, anda informatsiooni meie majandusele nähtuste kohta Rahvusvahelisele Kaubanduskoojale, Rahvusvahelisele Tööandjate Organisatsioonile ja kõigile asutustele ja isikutele, kes seda vajavad ja koojalt seda nõuavad.

See töö on säärane, mis kellelegi, nagu tähendasin, silma ei paista, mis toimub vaikselt päevast päeva kooja orgaanides. Pole imestada, kui mõningad tegelased, kes, kahjuks, vaevaks pole võtnud kooja tegevusega lähemalt tutvuda, arvavad, et koda midagi ei tee.

Meie ülesanded on kooja seaduses täpselt ette nähtud ja neis piirides oleme me tegutsenud ja tahame tegutseda ka edaspidi.

Kas eraalgatuse kriis või interventsiolistlik majanduspoliitika.

Viimasel ajal on meil siin-seal kuulda olnud mõtteavaldusi, mida mõnelt poolt on märgitud kui eraalgatuse kriisi. Nende mõtete lantsseerjad on põhjendustena ette toonud, et kõik suuremad algatused majandusel on viimasel ajal tulnud riigilt, kuna eramajanduse ringkonnad olevat jõuetud ise algatama ja ellu viima uusi üritusi. Samuti on märgitud, et vähe on sellest, kui deklareeritakse, et ollakse eramajanduse pooldajad ja riikliku algatuse vastased, kusjuures aga see eraalgatus oma passiivsusega majandusliku arengu kängu jätvat, mida riigivõim ei võivat kuidagi rahulikult pealt vaadata („Ühistegelised Uudised“ nr. 48).

Võttes küsimust laiemalt on tõsi, et praegune kodaniku suur ärarippuvuse tunne riigivõimust, riigivõimu laialdane ja piiramatult eestkostmine koos sügava riikliku interventsiostismiga on juba teatud määral halvanud isiklikku initsiatiivi ja

tegevust. See näib ilmnevat just põllumajanduses. Harjunud kriisiaegse suure toetusega riigi poolt, mis kestab küll ka praegu, on põllumehe mentaliteet kujunemas sedavõrd riigi abile lootvaks, et isegi riigijuhid olid sunnitud Põllutöökoja kokkutulekul hoiatama põllumeest, et riigi abi tema senises ulatuses ei või jääda püsima alatiseks ning et põllumehel tuleb oma toodangut korraldada nii, et ta vähema riigi abiga oleks suuteline tootma ja elama. On ju selge, et riikliku eestkoste kestval püsimisel muudetakse ka algatusvõimelisimgi kodanik passiivseks, muretuks tootjaks riigi abi ja hoolde. See oleks aga rahva loovate jõudude degenererumine. Kui meil mõnikord tuuakse riikliku interventsiostismi õigustamiseks eeskujuks Saksamaad või Itaaliat ja näidatakse, kuidas seal on rahva loovad jõud intensiivselt rakendatud eraettevõtlikkust hüljates, siis unustatakse, kui lahkuminevad on nende

riikide püüded meie omast, nende rahva mentaliteeti meie rahva mentaliteedist. Seal ainus eksistenti siht — sõda, siin — rahu; seal loobumine ka kõige tarvilikumaks, et riigil oleks sõjapidamiseks, hävitamiseks varasid, siin — üksiku kodaniku eraomandusele baseeruv rahvamajanduse ülesehitamine. Ei ole vist kahtlust, kumb otstarve on üksikule kodanikule, tervele rahvale ning tervele riigile eelistatavam, kasulikum, õilsam.

Seepärast on rahva loovate jõudude, mis avalduvad ka eraalgatuses, säästmine ja forsseerimine terve meie rahva elu pant. On üldiselt tunnustatud, et avalikud tööd, mis ette võetud töötaolu likvideerimiseks, demoraliseerivad nendel töötajaid, kuigi, kahtlemata, kriisiaegadel need on möödapääsmatud. Inimestel, kes neil töötavad, tuhmub mõiste tööotsimisest, sellest isiklikust initsiatiivist. Nad leiavad, et ühiskond peab meile tööd andma, ilma et nad tarvitseksid seda vast eriti otsida. Ja kas ei ole tööjõudlus avalike tööde juures madalaim?

Kas ei sünni sama, kuigi suuremas maastaa-bis, ka iseseisva ettevõtjaskonnaga riikliku interventsionismi püüdes või süvenedes.

Kartused igatahes jäävad püsima, kuigi vastandina artikli algul toodud mõtetele võib praegu veel rahuldusega konstateerida, et eraalgatus tööstuse ja kaubanduse alal püsib siiski oma ülesande kõrgusel. Selleks on vaja ainult tule-tada meele kuipalju uusi tööstusettevõtteid on tulnud viimastel aastatel juure, kuidas paari viimase aastaga on tunduvalt mitmekesistatud meie produktiooni, kuidas meie kiviõlitööstus suure kiiruse ja energiaga püüab kasutada maailmatu-rul valitsevat soodsat konjunktuuri ja kuidas meie kaubandus, olgu era või ühistegelise, koon-

dab oma ridu püüdes täita oma suurt osa varade liiklusprotsessis ikka paremini ja paremini. See kõik on sindinud eraalgatuse teel. Riik on püüdnud luua selleks ainult kohaseid arengutingimusi — ja see ongi riigi majanduspoliitika ülesandeks. Viimasel ajal on siim aga tekkinud, kahjuks, tendents astuda otsesse võistluse eraettevõtlikkusega. Seda isegi aladel, kus eraettevõtlikkus oleks kõigiti suuteline täitma turunõudeid.

Sellased tendentsid sunnivad eraettevõtlikkust kahtlemata ettevaatlikkusele, sest kui riik asutab parallelettevõtte, siis on vabast võistlusest tihti raske kõnelda, kuna tahes-tahtmata riigi ettevõtte ühel või teisel teel ikka soodustatud olukorras olevaks osutub. Pealegi ei tarvitse riigi ettevõtte alati olla rajatud puhtmajanduslikele kalkulasioonidele, milline asjaolu eraettevõtete võistlusvõimet kunstlikult kahtlemata veelgi vähendab. Nende tendentside püsimisel kasvab eraettevõtjaskonnas ebakindluse tunne. Võtame näiteks kas või veejõudude väljaehitamise küsimuse. Siin on kuuldavasti vastaval pool koostatud seaduse kava, mis näeb ette kõikide vabariigi maa-alal olevate veejõudude riigistamise, milliseid siis kontsessiooni korras võidakas kasutamiseks saada. Sellega ühenduses olev menetlus on aga sedavõrd keerukana ette nähtud, et see tõesti võib eraalgatust veejõudude kasutamisel pidurdada, vaevalt on see aga meie rahvamajanduse huvidega kooskõlas.

Seepärast oleks eriti soovitatav, et riikliku interventsiooniga oldaks tagasihoidlik. Vastasel korral võib süveneda kartus investeerimisteks eraettevõtjaskonnas; eeldada ja näha seda praegu on siiski varajane.

Lhe.

Organiseerumine — töösturkonna päevaküsimus.

Käesoleva sügisega on Eesti töösturkond astunud tubli sammu edasi, nihkudes lähemale sellele organiseerumisviisile, mis osutub levinuimaks ka teistes maades. Kutsealade järgi organiseerumises, kus teed rajavana suvel registreeriti Üleriiklik Tekstiiltöösturite Ühing, on nüüd järgnenud Üleriikliku Maiusainetetöösturite Ühingu asutamine ja teoksil on samalaadsed keemia- ja savitöösturite ühingud. Kui veel arvesse võtta, et paberi- ja põlevkivitööstusettevõtted on oma koostöö ja väikese arvu tõttu kutsealaliselt niisama hästi kui organiseeritud, puudub vaid vormiline

moment, siis ei tohiks olla kahtlust, et eeltoodud kogu maailmas töösturkonna organiseerumise aluseks olev vorm on ka meil vastuvõetavaks tunnustatud.

Töösturite organiseerumine on toimunud nende eneste algatusel ning vabalt ja ühtlasi annab see tunnustust, et seni juhtivamate töösturite organisatsioonide ümber koondumisel takistuseks olnud ettevõtete suuruse, omanike rahvusliku kuuluvuse ja isiklike vahekordade häirivad mõjud on nihkumas tagaplaanile.

Töösturkonna kutsealaline organiseerumine

ülemaalisel ulatusel mõjub eriti tervendavalt meil seni valitsenud süsteemita, sageli puht isiklikel motiividel tekkinud organisatsioonide uputusse. Eestis on 1919. a. — 1936. a. asutatud üle 100 töösturite organisatsiooni, neist valdav enamik kesk- ja vaiketööstuse alal, kus sageli on tähtsusetas keskuses kõrvuti mitu ühelaadset või jälle hulk elujõuetuid erilaadseid organisatsioone.

Sellases kaootilises olukorras, kus olid unustatud töösturite organiseerimise algelisimad nõuded ja need kohustused, mis töösturite organisatsioon peab majanduselus ja ühiskonnas täitma, muidugi organisatsioonide mõju ei tulnud üldse kõne alla. Paljud neist sündisid surnuina — jäid vaid paberlikuks, piirdudes esimehe, templi ja registrisse kandmise märkusega. Püsima on jäänud vaevalt pool tosinat ringkondade süsteemi alusel loodud töösturite organisatsioonidest.

Töösturite kutseühingute süsteemita küllusse on uue organiseerimissuuna läbilõõvuse puhul iseenesest tekkimas kord. Teoksil olev uus kutseühingute seadus, mille järgi oli ilmne tarvidus, loodetavasti aitab tõmmata liialdustesse kaldumisse piirjooni ja ka kõrvaldada neid vormilisi takistusi, mis seni töösturite kutseühingute elujõulisust halvasid. Esmajoones uus seadus peaks vabastama töösturkonna surnud või poolsurnud organisatsioonide ballastist ja tegema vahet töösturite ning käsitöölise organisatsioonide vahel. Aluseks võiksid siin olla kas või Soome kogemused, kus ettevõttele alla kümne töölisega ja käsitöölisel on takistatud töösturite organisatsioonidesse pääs. Nende organiseerumine toimuks omaette ja teistel alustel. Töösturkond ootab uuel seaduselt, et see võimaldaks juriidiliste isikute ja füüsiliste isikute ühte organisatsiooni kuuluvuse, et seaduse silmis oleks vastuvõetav ühinguist otsese väljaastumise piiramine, garantiide võtmine, trahvide määramine, tööandjate nimel esindamise õigus kõigis küsimusis jne. Näiteks võib märkida, et „Suomen Työnantajain Keskusliiton“ põhikirja § 4 võimaldab keskliitu kuulumise kutseühingute liitudel, territoriaalseil liitudel ja ka üksikvõit tööstureil.

Isenesest mõistetav on ka töösturite organisatsioonidel hääletamisõiguste ja kohustuste kaandmise baseerumine kas tööliste arvule, maksetud palga summale või mõnele muule sellelaadsele alusele.

Ei tohi unustada, et töösturite organiseerimise siht pole mitte isikuid, vaid just ettevõtteid ühendada. Et vabadel alustel organiseeritud

töösturkond teeb riigi majanduselu stabiilsemaks, on suuteline, kui seda ühiskonna huvi nõuab, ja valmis tarbe korral ka sellaste kohustuste kandmiseks, mis üksikute juures ei tule sageli kõne alla, seda on meiegi oludes minevik näidanud.

Et töösturkonna organiseerimine annaks tõesti neid tagajärgi, mida võib loota, selleks on tarvilised esmajoones kaks eeltingimust: organiseerumine peab toimuma igal kutsealal täies ulatuses. Siin ei ole õigustatud üksikute maitse ja isiklike huvide esiplaanile nihutamine ega ka valiku tegemine ettevõtete suuruse järgi või mõne muu tunnuse järgi. Teiseks ei mõju töösturite omavalitsuslikus töös soodsalt asjaolu, kui liialt kitsail aladel hakatakse looma ühinguil. Otstarbetu killunemine esineb näit. siis, kui tekiivad rööbiti savi-, telliskivi-, lubja-, keraamikatöösturite kutseühingud jne. Normaalne oleks siin kõikide nende sugulusalade koondumine ühise üleriikliku organisatsiooni juure. Kuidas pea- ja lähemate naaberalade ühtesulatamine on teistes maades läbi viidud, sellest vaid üks näide: Rootsi tekstiiltöösturite ühingu (Sveriges Textilindustriförbund) põhikiri § 3 näeb ette, et „ühingu liikmeks saada ühes sellest sõltuva Rootsi tööandjate liidu liikmeks saamisega võib iga tuntud tööandja, kes Rootsis tegutseb tööstuslikus ulatuses tekstiilkaupade valmistamise või sellele sarnleval tegevusalal (värvimine, trükkimine jne.).“

Töösturkonna organiseerumine pole kusagil tekitanud huvide kollisioone teiste tööstusringkondade kaitsele rakendunud asutustega. Nad on nagu kaksikvennad avalik-õiguslike funktsioonidega varustatud kaubandus- ja tööstuskodadega. Kõikjal, kus tegutseb arenenud, oma ülesannete kõrgusel seisev, terve töösturkond, on selle organisatsioonid kajasüsteemile vajaliseks täienduseks ja tõhusaks vahendiks seisukohtade mõjuvamaks muutmisel. Kaitsevad ju töösturite organisatsioonid oma kutseala kitsamaid erihuve ja loovad omavahelist distsipliini, mis töösturite avalik-õigusliku esinduse tööraamimise esineb vähem tähtsana. Arvamised tööstuskonna üleorganiseerumisest on sel puhul küll põhjendusteta.

Et töösturite organisatsioonid ei saa oma liikmete suhtes sattuda võimulialdusse, selle hädaohu kõrvaldavad liikmed, kelle huvid on mitmekesised, juba ise. Teiste maade seaduseandlus kutseühingute alal on piirdunud peamiselt raamjoonte tõmbamise ja üksikute nähtustega, nagu streigist, lokaudist osavõtmise ulatusel,

määratlemisega. Töösturite organisatsioonide sisemine töö on kõikjal kontrollivaba.

Vaid viimasel ajal on üksikuis Euroopa diktatuuririikides, nagu Itaalias, Austrias, Portugalis, seaduseandlus hakanud vabadele tööandjate kutseühingutele andma teist sisu. Organisatsioonid, millede ülesanne on ikkagi oma asjade ja sotsiaalse elu korrastamise küsimuste lahendamine, on alistatud riigivõimule ning

neist püütakse teha riiklike ülesannete teostamise tööriistu. Et töösturite organisatsiooni vaba eneseavalduslik tegevus sel teel halvatakse, on põhjendustetagi selge.

Eesti töösturkonnal oma praeguses ümberorienteerumisajastus on palju eeldusi, et ta viib vabal alusel oma kutsealalise töö täiusele, mille lõppsihiks on teda esindav tipporganisatsioon.

Sks.

Mis ütleb doktor Max Gilbert interventSIONismi pahedest majanduslikus elus.

Oma viimases teoses „Le financement des stocks de matières premières“ kirjutab tuntud prantsuse õigusteaduse doktor Max Gilbert:

„Liberaalset režiimi majanduses kritiseeritakse tema printsipi „Laisser-faire, laisser-passer“ pärast, mis võivat muuta eraalgatuse täieliseks anarhiaks.

Sel korral oli siiski suuri paremusi. Vaid üksikud isikud said kannatada oma eksituste tulemuste tagajärjel. Tsentraliseeritud korralduse juures peab aga maa kannatama tervikuna juhtide eksituste tagajärgede pärast.

Ei või ette kujutada inimmõistust, kes suudaks hinnata ja õigesti rakendada kõiki produktiooni, vahetuse ja tarvituse üksikprobleeme ilma selle juures eksimata.

Kas ei paista olevat nii, et juhitud majandus on piiratud juba inimese intellekti võimetega?

Pealeselle võib riigi vahelesegamist majandusellu kritiseerida tema enese loomuses. Võtame aluseks motiivid, mis tingivad interventSIONI. Suur osa neist on dikteeritud küllalt võimsate gruppide ja ettevõtete survest seaduseandjale või valitsusele. Teised on tingitud bürokraatia püüdeist, kes sel teel katsub oma võimu suurendada. Sageli on sõjalised kaalutlused tõukejõuks riigijuhtidele plaani seadmiseks sääraselt, et tuleb asuda juhitava majanduse teele.

Interventsionismi võib lüüa tema ettenägelikkuse puudumisega tarvitusele võetud abinõude

tulemustes. Mõne akti puhul oodatakse üht kindlat tulemust, kuid unustatakse, et neid tulemusi on õige mitmeid. Nähakse üksnes vahendit tagajärge, aga ei võeta arvesse kõrvalmõjusid, mis interventSIONI tagajärjel majandusvallas leiavad aset ja mis vahelesegamisel ei olnud ette nähtud. Silmade ees on konsekventsid üksnes lühema ajavälte kestuseks ega anta igakord aru nendest, mis ilmnevad pikema aja möödumisel.

Lubatagu tuua mõni näide. Nimetame avalikku vahelesegamist, millega tahetakse saavutada mõnesuguste esimese järgu tähtsusega kaupade hinnatõusu. Selle tulemuseks on liialdatud tootmine, mis hiljem ikkagi toob kaasa hindade kokkuvarisemise.

Sagedasim interventSION on krediidi ebamäärane suurendamine, mille tulemuseks on algul küll vahenditu majanduslik elavnemine. Hiljem selguvad alles ebasoovitavad tulemused üleinvesteerimiste näol mõnedesse tootmisharudesse.

Tegelikult osutub riigi vahelesegamine rahanduse või krediidinduse peenese mehhanismi kahe teraga relvaks, sest halvasti orienteerituna võib selle tulemuseks olla riigi rahaline laostumine.

Vastupidi, liberaalse korra juures, s. o. vaba algatuse puhul, on raske saavutada kollektiivset aktsiooni. See puudus osutub aga vooruseks, kui riigi korraldused ei ole olnud kõige õnnelikumad.“

E. P.

Tööliste palgalise puhkeaja seadus puudulik.

Koja ettepanekuid ja arvamisi eelnõu kohta.

Nagu üldiselt teada, pole palgalise puhkeaja andmine töölistele kaugeltki veel kõikides maades seadusandlikult teostatud. Riikide nimekiri on selles küsimuses piiratud mõneteistkümn-

nega ja nende hulgas leidub vaid osa Euroopa maid.

Eestis tõusis kohustusliku palgalise puhkeaja andmise küsimus päevakorda 1934. aastal,

ja nimelt suurtoösturite eneste algatusel. Palgalist puhkeaeaga ei saa võtta mitte üksnes sotsiaal-seadusandluse vaatekohast. Siin on tegemist palju ulatuslikuma küsimusega, mille mõju avaldub kogu meie majandusel ja eriti tootmisprotsessis, ja millest sõltub ka Eesti tööstuse võistlusvõime maailmaturgudel. Et selles küsimuses kõikjal talitatakse ettevaatlikult ja kaaludes, näeme teiste maade kogemustest. Meie võistleja — Soome — puu-, paberi- ja vineerisaaduste alal võimaldab tööliste 7-päevalise puhkeaja, Belgia peab küllaldaseks 6 päeva, Luksemburg annab töölistele, kes on olnud ametis 1 aasta, 4 päeva, peale 5 aastat 5 päeva, peale 10 aastat 7 päeva ja peale 20 aastat sama peremehe juures teenimist 12 puhkepäeva.

Puhkuse suurendamise motiivideks on kuuldavasti asjaolud, et võrreldes käitiste ametnikkonnaga olevat tööliste puhkus liiga lühike. Siinjuures aga unustatakse, et ametnik enne puhkusele minekut ja sealt tulles alati töötab palju intensiivsemalt, teeb õigupoolest ise suure osa sellest tööst, mis jäi puhkeajal tegemata; või jälle puhkusel oleva ametniku kolleegid võtavad tema kohustused endi kanda. Puhkuse andmine ametnikele ei too tootmisprotsessis takistusi ega põhjusta ka kuigi suurel määral uute jõudude palkamist. Töölise puhul aga pole mõeldav, et ta töö intensiivsustamisega teeks tasa tööstuses kaotatud tööpäevad. Töölise puhkeaeag väljendub tööstuse kulude osiseses tõusus.

On põhjust siinkohal ka märkida, et tegelike tööpäevade arv on meil pidevalt kannud vähenemise tendentsi. Peale puhkepäevadena arvesse tuleva 48—50 pühapäeva on meil pühade ja puhkepäevade seaduse alusel (RT nr. 105 — 1934) suurenenud pühade arv 17-st—19-ni (RT nr. 155/156 — 1922). Kui nüüd palgalise puhkuse arvel veelgi tõstetakse tööstuse seisukohast „surnud päevade“ arvu, siis tõuseb see aastas juba 78—80-ni. Seega ca 22% kogu aastast seisab töö.

Teisest küljest arvestus näitab, et kahe palgalise puhkepäeva lisamine maksab ainuüksi tööstusele üle 200.000 krooni, rääkimata muudest töölistest, kes alluvad käesolevale seadusele tööliste töölepingu seaduse mõttes.

Eesti töösturkond, algatades ühenädalase puhkeaja andmist, arvestas meie alles väljakujunemisel oleva tööstuse kandevõimet ja eriti seda, et just vanemaid korralikke töölisi kuidagi hüvistada. Eesti olude kohaselt 7 palgalise puhkepäeva andmisega oli pakutud maksimum. See-

parast töösturkond, vaieldes mitte selle vastu, et palgalist puhkeaeaga laiendada peale tööstuse ka teistele palgalistele, teatud imestusega mäeb, et seadus, mis vaevalt on ellu rakendatud, tuleb uuesti muutmisele tööandjate kohustuste raskendamise suunas. Kaubandus-tööstuskoda peab siinkohal konstateerima, et palgalise puhkeaja pikendamine ja töölistele antava puhke- raha tõstmine pole meie majanduse arengule soodus.

Vaadeldes lähemalt seaduse üksikuid norme, tuleb märkida järgmist:

Seaduses on tingimata tarviline määrata puhkuse andmise ajaline piir. Koja ettepanek oleks, et töölistele, kes antud kalendriaasta 1. maiks on teeninud vähimalt ühe aasta, seadusega antaks õigus saada puhkust samal või järgneval kalendriaastal kuni 1. maini. Tööstuse seisukohast teeb äärmisi raskusi vabadus puhkust igal ajal välja võtta. Suuremates käitistes võib tekkida olukord, et iga nädal on 20—30 töölisi puhkusel. Ettevõtte ei saagi nõnda täie koormatuse ja koosseisuga produtseerida. Praegu on olnud valitsev komme, et käitised suviti puhkuse andmise nii töölistele kui ka ametnikele koondavad ühele ajavahemikule ja siis töö teatud päevadeks katkestavad. Eelnõu esitatud kujul aga ähvardab piirata selle võimaluse kasutamist.

Edasi peaks jäetama kas kokkuleppel töölistega või muul teel võimalus tasuda puhkeajapäevi ilma puhkust andmata. Võimalus, mida vana seadus andis, on tarviline, kuna käitistes tegutseb terve rida üksikuid asendamatuid töölisi, kelle tootmisprotsessist eemalejäämine pidurdaks kogu käitise tegevust.

Seni oli puhkeaja tasu maksmise aluseks põhitöötasu, kõnealuses seaduse-eelnõus on see aga asendatud uue alusega. Meie teada oli uue seaduse koostamise üheks tõukejõuks küllaldase selguse puudumine puhkeaja tasude arvestamise viisides. Eesti töötasude statistika, samuti ka tegelikkuses arvestamine ei baseeru mitte pävapalgale, vaid tunnitasu. Koja ettepanek oleks seepärast, et puhkeaja eest tasumaksmise aluseks võetaks tunnitasu, mis on kantud palgaraamatusse töölise põhipalgana.

Tööandjale on täiesti vastuvõtmatu eelnõus ettenähtud seisukoht, et tööline võib oma teadaande põhjal töölt lahkuda.

Meil on üldiselt kõik täitmata jäänud nõudmised lahendatavad kas kohtu või mõne muu vahendaja isiku või instantsi kaudu. Omaabi printsiip seaduseandluses on väga harva kohal-

datud. Töölt lahkumine tähendab aga teatud viisi omavoli ja teiseks ohustab suurel määral kaitiste sisedistsipliini.

Lahendamata on jäänud ka tööstusõpilaste küsimus, kellele juba meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus annab teatud arvu päevi puhkeajaks.

Mis puutub seadustehnilisse külgel, siis Kaubandus-tööstuskoda juhib tähelepanu seaduse konspektiivsusele ja mitteküllaldasele selgusele.

Kõrvutades esitatud seadusekava teiste maa-de vastavate seadustega nähtub, et meie sea-

dus jätab märkimata ja lahendamata rea detail-küsimusi ja tegelikult eettulevaid võimalusi.

Et lähemal ajal ei kergiks taas tarvidus seaduse muutmiseks ja täiendavate määruste andmiseks, peab Kaubandus-tööstuskoda loomulikuks, et palgalise puhkeaja andmises koostataks täiuslik seadus, kus kõik üksikküsimused leiaksid vajalise lahenduse.

Seadusekava praegusel kujul selles leiduvate normidega ei leia Kaubandus-tööstuskoda pooldamist.

Põllumajandussaadustest valmistatud alkoholita jookide ja nende alglahundite pakkimise ja märkimise määrus.

Kaubandus-tööstuskoda kaalus talle arvamise avaldamiseks saadetud põllumajandussaadustest valmistatud alkoholita jookide ja nende alglahundite pakkimise ja märkimise määrust ja tegi määruse kava kohta rea parandusettepanekuid. Esijoonel leiab koda, et määrust tuleb redigeerida säärased, et nõutav märkus pakendi mahu kohta peaks asetsema pakendi etiketil, mitte aga pudelil. Eelnõu senise redaktsiooni kohaselt tuleks suurem osa praegu tarvitusel olevaid pudeleid, mis sellele nõudele ei vasta, määruse elluviimisel käibest kõrvaldada, mis tekitaks asjatult suuri kulusid.

Samuti arvab koda, et tuleks lubada tarvitada ka pudeleid poolvalgest klaasist ja ka väiksema mahuga, näiteks 0,400 l. ja 0,500 l., missuguse mahuga pudelite kasutamine määruse senise redaktsiooni järgi on täiesti piiratud. Säärane korraldus ähvardab aga suuremat osa tootjast tunduvate kahjudega, kuna tegelikult on poolliitriliste pudelite tarvitamine õige laialdane. Määruse senise redaktsiooni juures jääksid aga säärased pudelid täiesti kasutamata ja häviks asjata võrdlemisi suured varad. Pealegi võimaldas 2. oktoobril 1935. a. (R. T. 88 — 1935. a.) antud konservitud aiasaaduste, puuviljast ja marjadest valmistatud mahlade ja karastavate jookide pakkimise ja märkimise määrus klaaspudeleid $\frac{1}{5}$ -, $\frac{1}{4}$ -, $\frac{1}{3}$ -, $\frac{1}{2}$ -, $\frac{3}{4}$ - ja 1-liitrilise mahuga tarvitada pakkimiseks, ja selle mahuga pudeleid on valmistatud. Toetudes mainitud määrusele on töösturid endid varustanud vastava mahuga pudelitega suuremal arvul ja nüüd oleks nende kõrvalejätmine täiesti vastuvõtmatu. Samadest asjaoludest on tingitud ka koja ettepanek, et mahlade ja jookide pakkimiseks lubatakse tarvitada ka poolvalgest klaasist pudeleid.

Määrus tahetakse maksma panna 1. jaan. 1939. a., kuid koda ei looda, et pudelid, millede tarvitamine pärast nimetatud tähtpäeva on keeldud, puruneksid iseenesest ja kaoksid turult selleks tähtajaks. Paratamatult tuleb arvestada kahjusid seismajäänud tagavarade tõttu. Koja arvates laheneks küsimus soovitavas mõttes ja hõõrumisteta vaid sellase korra juures, kus vastavad valitsuseasutused pudelite tootjatega lepiwad kokku, et need valmistaksid tulevikus üksnes määruses ettenähtud pudeleid. Säärasel kombel asendataks vanad pudelite tagavarad vähehaaval loomulikult teel uutega, ilma asjaomastele isikuile kahju toomata.

Edasi võib määrusest välja lugeda, nagu peaks pakendi suletis juba iseenesest andma selle sisu kohta nõutava kindlustuse. Kuna praegu on säärane nõue täidetud seega, et suletis kleebitakse kinni vastava panderolliga, siis võiks uus kord tuua kaasa nõude, et pudeleid peab sulgema üksnes n.-n. „kroonkorkidega“. Selguse mõttes oleks soovitav määruse kava redigeerida säärased, et oleks lubatud tarvitada ka portselaanist „patentkork“ koos panderollimisega.

Määrus näeb veel ette, et mahla või joogi nimetus olgu etiketil märgitud blokk-kirjas. Säärane nõudmine võtaks praktiliselt võimaluse juba sissetöötatud etikettide tarvitamiseks tulevikus. Etikettide vormi ühtlustamise nõue kaotaks tööstureil võimaluse oma tooteid etiketi kaudu tarviltiselt karakteriseerida, seepärast tuleks see nõue määrusest jätta välja. Samuti tuleks lubada seniste etikettide tagavarade realiseerimiseks endisi etikette tarvitada kuni 1. jaanuarini 1938. a.

Nõue, et etiketil oleks tähendatud pakendi-täitja isiku nimi, peaks olema tarvitaja seis-

kohalt asjatu, oluline on üksnes töösturi nime- tus, kes peab vastutama oma toote väärtuse eest. Pakkimise kuupäeva ja aasta märkimine etiketile võib olla olulise tähtsusega üksnes ker- gesti rikknevate kaupade juures. Sellekohaselt tuleks määruses vabastada sellest kohustusest tööstureid mõdu, sidrunisooda, kalja ja linnase- joogi pakkimisel. Tööstureile tuleks jätta või- malus pakkimisaja märkimiseks šifris, mille võti oleks järelevalveasutuste käsutuses.

Lõppeks juhib koda tähelepanu ka mõnelele lahkuminekutele maksvate määruste ja kõnes-

oleva määruse kava vahel. Viimases leidub sise- turu kaubanduse kvaliteetmärgi kirjeldus. See kirjeldus läheb lahku 2. oktoobril 1935. a. antud määruses (R. T. 88 — 1935. a.) avaldatud kujutusest. Kahe lahkumineva märgi olemas- olul kannatab vajaline ühtlus. Seni maksva maaruse kohaselt on tarvitusele võetud nimetus „Sidrunijook“ (Sidrunisooda). Esitatud kavas kõneldakse üksnes „Sidrunihappe-joogist“. Oleks soovitatav, et ka uue kava jargi oleks lubatav tarvitada nimetust „sidrunijook“ (sidrunisooda).

Majandusellu puutuvaid seadusi ja määrusi.

Pagaritööstuses öötöö keelu seadus.

Selle seaduse tahtsaimad korraldused ja uudsused on järgmised:

Pagaritööstuses on keeldud saaduste valmis- tamine seitsme öötunni kestes, mille hulka peab kuuluma ajavahe kella 23 kuni kella 5. Selle ajavahe alguse ja lõpu määrab kindlaks sot- siaalminister.

Tööandjate ja tööliste kutseorganisatsioonide kokkuleppel võib sotsiaalminister eelpooltähen- datud öö-ajavahe asendada ajavahega kella 24 ja 4 vahel.

Nendest eeskirjadest võib sotsiaalminister lubada erandeid:

- 1) ettevalmistavate ja tarviliste abitööde täitmiseks alatisi erandeid, kuivõrd nen- de täitmine on vajaline väljaspool nor- maal tööaega tingimusega, et alaealised, alla 18 aasta, ei tohi neist toista võtta osa;
- 2) tarvilisi alatisi erandeid nädalapuhkepäe- va kindlustamiseks;
- 3) tarvilisi ajutisi erandeid erakordsete nõue- te rahuldamiseks suurte pühade eel, rahva- pidude ajal, hooajal supel- või suvituskoh- tades jne.

Kui sissekäik käitistesse asetseb hoovis, on käitiste haldajad kohustatud viima vastavasse politseijaoskonda selle hoovi värava täiesti korras võtme, mille kaudu pääseb käitise sissekäigu juure, kui seda nõuab vastava jaoskonna töö-

inspektor või politseikomissar. Politsei võib võt- me tarvitada anda ainult neile ametnikele, kel on õigus pidada järelevalvet.

Keeldud on käitiste akende katmine sella- selt, et väljastpoolt ei ole naha, mis toimub käitises.

Käitiste tööruumides ei tohi olla ühtki ust, mille kaudu saab otseselt eluruumidesse või teistesse ruumidesse, mis ei ole tarvilised käi- tise tööks (§ 9).

Sotsiaalministril on õigus ajutiselt või jää- valt sulgeda pagaritööstust ja ajutiselt või jää- valt ära võtta pagaritööstuse pidamise õigus pagaritöösturilt, kelle käitise juhatajat on kar- ristatud kriminaalseadustiku § 350-I põhjal vähi- malt kaks korda.

Seadus hakkab maksma 1. jaanuarist 1937. a., välja arvatud § 9, mis hakkab maksma 1. jaanuarist 1938. a.

Pealeselle on kriminaalseadustikku täiendat- tud § 350-I järgmiselt:

§ 350-I. Pagaritööstuse pidajat või juhatajat, kes on süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis on antud pagari- tööstuse öötöö keelu kohta, karistatakse arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrah- viga mitte üle kolmesaja krooni.

Seadus on avaldatud Riigi Teatajas nr. 99 — 1936. a.

Riigikohtu otsuseid põhiarimaksu küsimusis.

Riigikohtu administratiiv-osakonna toimefus nr. 422-II-1936. a.

Riigikohus arutas A. T. kaebust Maksupea- komitee otsuse peale 6. aprillist 1936. a. 1932.— 1935. a. põhiarimaksu asjas.

Maksupeakomitee, arutanud A. T. kaebust põhiarimaksu nõudmise asjas 1932.—1935. a. eest briljant-, kuld- ja hõbeasjade, igasuguste kunsti-

päraste antiik- ja muude asjade ülesostu-edasimüügi ari pealt, otsustas A. T. kaebuse jätta tagajärjeta. Maksupeakomitee põhistas oma otsust järgmiselt: 1) Puudub küllaldane alus asjaarutamise edasilükkamiseks H. F. ülekuulamiseks sõrmuste hinna selgitamise otstarbel, kuna selle kohta on asjatoimetuses H. F.'i seletus ja selgitavad andmed olemas; 2) asjatoimetuse andmetega ja ülekuulamise teel kogutud teadete on tehtud kindlaks, et A. T. pidas 1932. a. alates kuni novembrikuu lõpuni 1935. a. (kuni protokollit tegemise ajani) väärtasjade, väärtmetallide ja antiik- ning kunstipäraste asjade ülesostuäri edasimüümise otstarbel ärilise sihiga ilma aritunnistusega ülesostu-äri pidamiseks, kusjuures ülesostu-summa asjatundjate (tunnistajate) hindamisel igal aastal eraldi ulatus üle 5.000 krooni kuni 25.000 kroonini, siis on III järgu kaubandusliku äritunnistuse hinna nõudmine iga tähendatud aasta eest põhjendatud; see asjaolu, et dokumentaalselt ei saa iga aasta kohta ülesostu-summat kindlaks määrata, ei ole kaesoleval korral mõõdu-

andva tähtsusega, kuna kaesoleva ülesostu-äri iseloomu pärast ei saa maksuasutustelt nõuda, et nad teeksid kindlaks kõik ülesostu ja müügi juhtumid sel alal, mispärast tuleb ülesostu-summa kindlaksmääramiseks lugeda küllaldaseks tunnistajate hindamist ja seletusi, samuti kuulub kohaldamisele ka MKS § 61, kuna Riigikohtu seletuse kohaselt maksuinspektor ei või toimetada hindamist ainult nende maksude määramisel, mille määramiseks on nähtud ette maksukomisjon (Rk. adm. toim. nr. 148 — II 1935), kaesolevas asjas on aga tegemist põhiarimaksuga, mis kuulub maksuinspektori (mitte aga maksukomisjoni) võimupiiri (Rk. adm. toim. nr. 488 — II 1933), järelikult tuleb maksuinspektor lugeda õigustatuks ülesostu-summat hindama (kindlaks määrama hindamise teel) MKS § 61

korras; 3) et kaebaja väide selle kohta, nagu ei oleks tema ulaltähendatud asju ostnud mitte ärilisel otstarbel, vaid isiklikult enese tarvis, asjadest huvitatud isikuna ja neid ning ka päritud väärtasju realiseerinud (ara müünud) rahapuudusel, pole kaebaja poolt millegagi tõendatud ega pole ka usaldusväärne, sest asjatoimetuse andmeist ja ülekuulatud isikute seletustest nähtub, et kaebaja on korduvalt asju ostnud eraisikult, vanaasjade-

kauplustest, kullasepaäridest ja pandimajast ning neid käinud pakkumas ja müünud kullasepaäridele, vanaakraamikauplustele, antikvaaridele ja eraisikuile (ka välismaalasile), missugust korduvat ostu-müüki ei saa ärimaksu seaduse seisukohalt lugeda juhuslikuks oma asjade realiseerimiseks, vaid tuleb lugeda elukutseliseks ülesostu-edasimüügiäri pidamiseks, mille tarvis kaebaja oli kohustatud lunastama vastavat äritunnistust; 4) Maksupeakomitee ei saa oma otsust rajada (põhjendada) salajastele andmetele, mis leiduvad asjatoimetuses kinniklebitult ja pole pooltele näidatud ja nende sisuga tutvustamiseks antud; 5) et ülaltoodud seaduse

rikkumise eest trahvi määramine kaesoleval korral tuleb lugeda põhjendatuks, kusjuures trahvimiseks kõrgeimal määral andis alust ilma aritunnistusega äriajamine mitme aasta jooksul ja riigimaksudest kõrvalehoidmine, trahvist vabastamiseks või selle vähendamiseks ei ole seaduslikku ega olulist alust, sest trahv on määratud ainult 1935. a. seaduse rikkumise eest, pealegi pole kaebaja äritunnistust lunastanud kohe pärast protokollit kokkuseadmist, missugune asjaolu oleks võinud olla trahvi vähendamise põhjuseks.

Riigikohtule antud kaebuses palub A. T. tühistada peakomitee otsuse järgmisil põhjusil:

Maksupeakomitee seletab motiivide p. 2 all, et kogutud andmetega on tehtud kindlaks väärtasemete ost edasimüügiks 1932.—1935. a. eest

Asjatundjate hindamisel olevat ülesostu-summa 5.000 kr. kuni 25.000 kr. Asjaolu, et dokumentaalselt ei saavat kindlaks teha iga aasta kohta ülesostu-summat, ei olevat mõõduandev ja see summa tulevat kindlaks määrata MKS § 61 korras.

Sellest Maksupeakomitee seletusest nähtub, et ülesostu fakt olevat kindel 1932.—1935. a. Järelikult võib äritunnistust nõuda iga aasta kohta. Maksuinspektor leiab, et läbikäik ei olnud siiski suurem kui 25.000 krooni. Kuid need summad iga aasta kohta ongi tõestamata. Tõestamata on ka summa 5.000 krooni, sest asjatoimetuses leiduvate andmete järgi saab tõestada igatahes vähema summa kui 5.000 krooni.

Seepärast oleks Maksupeakomitee toiminud õigemini, kui ta oleks Maksuinspektori otsused tühistanud ja kohaldanud OMS lisa II nim. II järgukava IV-da p. 2.

Peakomitee arvamine, et võimalik on ka puht-subjektiivsete tunnustajate eelduste alusel ülesostu-summat kindlaks teha, on aga ekslik. OMS § 551 ja 553 näevad küll hindamist ette, kuid ainult lisaärimaksu kohta; põhiärimaksu kohta on kehtivad teised määrad (§§ 500, 493) ja neid pole veel muudetud ega uute määrustega täiendatud. MKS § 61 ei saa pidada ärimaksuseaduse muutmise seaduseks. See on protsessuaalnorm ja seda võib kohaldada ainult seal, kus on lubatud vaba hinnang. OMS § 449 lisa, nimekiri II, järgukavad I—IV ettenähtud summad tuleb aritmeetiliselt kindlaks teha, mitte subjektiivsete eelduste ja arvamine põhjal.

Tähelepanдав on ka, et maksuinspektor, nagu asjatoimetusest nähtub, on võtnud aluseks kindlakstehtud läbikäigu, oleks tulnud aga võtta ülesostusumma. Need on kaks erinevat mõistet. Maksupeakomitee võtab aluseks ülesostusumma 5.000—25.000 krooni.

OMS § 449 lisa, nimekiri II, järgukavade p. 2 kõneleb aga ainuüksi ülesostu-summast. Jääb arusaamatuks, mida on tahetud kindlaks teha.

Asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulnud, leiab Riigikohus, et A. T. kaebus tuleb jätta tagajärjeta. Kaebaja arvamine, et maksuinspektoril on puudunud käesolevas asjas õigus hindamist toimetada MKS § 61 korras, on ekslik, sest MKS § 61 on maksev ka põhiärimaksu määramisel, sest MKS ei ole põhiärimaksu kohta tehtud erandit. Maksustamiskorralduse seaduse maksmahakkamisega kaotasid oma jõu ka vene rahaministeeriumi ringkirja 8. aug. 1900 nr. 25887 juhtnöörid, sest need on nüüd asendatud MKS § 124—130 ja 133 toodud reeglitega maksuseaduste rikkumise kindlakstegemise suhtes (Maksustamiskorralduse seaduse maksmapanemise seaduse 1. osa p. 1. nr. 1 — 1932). Et aga käesolevas asjas oleks rikutud MKS eeltähtendatud paragraafide nõudeid, seda kaebaja ei väidagi ega nähtud neid rikkumisi asjatoimetusest. Seega on ka OMS § 493 oma tähenduse kaotanud, samuti on ka OMS § 500 sama maksustamiskorralduse seaduse II osa p. 4 järgi kaotanud oma maksvuse. Seepärast põhjusil, mis on toodud peakomitee otsuses, puudub alus kaebuse rahuldamiseks, kuna kaebaja äritegevus on küllaldaselt kindlaks tehtud kogutud andmetega ega nähtu, et maksuasutused oleksid rikkunud OMS seaduse ja MKS nõudeid. Asjaolu, et maksuinspektor nimetab otsuses läbimüügisummat, ei põhjusta inspektori ja peakomitee otsuse tühistamist, kuna kogutud andmeist nähtub, et selle läbimüügi kindlakstegemisel ja hindamisel on maksuinspektor käsitelnud ostu- ja müügisummasid, mida on läinud korda kindlaks teha, ja muid asjatoimetuses leiduvaid andmeid, mille alusel peakomitee on õigesti arvestanud, et see läbimüük vastab ostu-müügisummade suurusele, mis on tarviline III järgu äritunnistuse lunastamiseks. Et ülesostu-summa oleks liialdatud, seda ei ole kaebaja millelegagi tõestanud.

Kõigil neil põhjusil Riigikohus otsustas A. T. kaebuse jätta tagajärjeta.

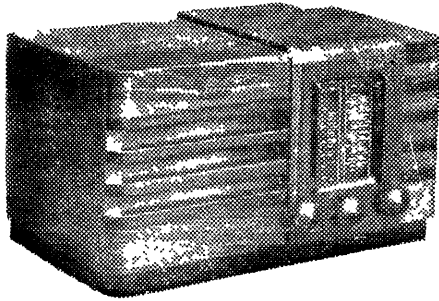
Äride register.

Novembrikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Marie Aarmann, Keila v., Vasalemma, Jaama tee 29, pagariäri.
2. Gustav Aaso, Pada v., Pada k., jahuveski ja saeveski.
3. Rudolf Adamson, Võru, Jüri 14, teeja söögimaja.
4. Richard Aho, Salla v., Salla k., segakauplus.
5. Hugo Allika, Roela v., Liivaküla, segakauplus.
6. Voldemar Altroff, Avinurme v., Kõveriku k., segakauplus.
7. Hans Altsoo, Petseri, Riia 36, pleki- ja lukusepatöökoda.
8. V. Amlek, Kohila v., Kohila al., toiduainetekauplus, äripidaja Voldemar Amlek.
9. Mööblitööstus David Anja, Tallinn, Liivalaia 95.
10. Rosalje Antje, Tallinn, Laadaplats 212, saapakauplus.

On otsitud ja on võrreldud, kuid on ostetud

„OREL“

3 lainega võimas super

Hind vahelduvvoolule Kr. 198.—

Universaal 215.—

Patareidel „Vanemuine“ „ 195.—

Demonstreerimine igal õhtul tehase kontoris

R A D I O T E R E
Tallinn, Pikk 3, tel 465-66

Peamüügikoht: **A.-s. Tormolen & Ko., Tallinn**

11. Daniel Aumets, Rasina v., Rasina k., segakauplus.
12. H. Aunap, Viljandi, Raudtee 4, saeveski ja linapuhastamine, äripidaja Hildebert Aunap.
13. A. Bachman, Viljandi, Tartu 11, sadul-sepa-töökoda, äripidaja August Bachman.
14. Hermi Bataškov, Tallinn, Vismari 17, juuksetööstus.
15. Aleksander Baumann, Oru v., Kee-dika as., saeveski.
16. Ivan Beljanin, Vana-Irboska, lina- ja linaseemnekauplus.
17. Frieda Bergert, Pärnu, Kalamehe 5, toiduainetekauplus.
18. Alvine Bersoni toiduainetekauplus, Valga, Võru 27.
19. M. Besprosvannõi, Tartu, Aleksandri 2, ja Viljandi, Tartu 7, kootud esemete ja pesukauplused, äripidaja Motte (Max) Besprosvannõi.
20. P. Birkfeldt, Tallinn, Lutri 25, toiduainetekauplus, äripidaja Priidik Birkfeldt.
21. L. Blauhut, Tallinn, Kesk-Kalamaja 8, majapidamistarvetekauplus, äripidaja Ludmilla Blauhut.
22. V. Borovsky, Vaijara v., Sillamäe, liha-kauplus, äripidaja Victor Borovsky.
23. C. Bosshardt, Tallinn, Väike-Karja 1—10, nikeldamise-töökoda, äripidaja Carl Bosshardt.
24. A. Braks, Tallinn, Uus-Kalamaja 35, aia-tööstus, äripidaja Aleksander Braks.
25. Elli Brandt, Haapsalu, Posti 31, silmkudumise-tööstus.
26. Eugen Brilliantov, Nõva v., Peraküla, puuliistudetööstus.
27. Oskar Burk, Tallinn, Telliskivi 46, liha-kauplus.
28. Sinaida Eberhardt, Rakvere, Vilmsi pst. 4, toiduainetekauplus.
29. G. Eensoo, Sürgavere v., jahuveski, äri-pidaja Georg Eensoo.
30. Ins. Eichelberg, Nõmme, Valdeki 20, elektroodide valmistamine ja šveissimise-tööd, äripidaja Evald Eichelberg; prokurist Eugen Eichelberg.
31. Helmut Eineri kosmeetika- ja värvi- ja segakauplus, Valga, Kesk 13.
32. Jaan Elango, talurahvatarvetekauplus, Suislepa v.
33. Hildegard Ellik, Valjala v., Kallemae, segakauplus.
34. Valter Enkel, Rakvere, Tartu 33, toiduainetekauplus.
35. R. Ernits, Hageri v., Hageri al., talurahvatarvetekauplus, äripidaja Rudolf Ernits.
36. A. Everst, Olustvere al., toiduainetekauplus, äripidaja Aleksander Everst.
37. Johannes Fatal, Tõrva, Valga 17, kondiitri- ja pagariäri.
38. Pagariäri „Bofe“ Vladimir Feodorov, Narva-Jõesuu, Uus 8, kohvik, pagari- ja kondiitriäri.
39. Johanna Floss, Valga, Lai 29, toiduainetekauplus.
40. Keemiatööstus „Perfekt“ R. Glikmann, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 34, keemiatööstus, äripidaja Rahel Glikmann.
41. A. Grünfeldti toiduainetekauplus, Kuressaares, Kauba 17, äripidaja Anette Grünfeldt.
42. Rudolf Haari maadri- ja peeglitööstus, Valga, Pikk 50.
43. Johannes Haava jahuveski, Kärla v., Anijala k.
44. P. Haavapuu, Kärgula v., Kärgula as., pudukauplus, äripidaja Peeter Haavapuu.
45. Pesu- ja riideäri „Merkuur“ L. Haberkorn, Narva, Suve 7, äripidaja Ludmilla Haberkorn.
46. Ottilie Haertel, Tallinn, Uus-Hollandi 7, kaltsuladu; prokurist Berta Trappe.
47. Gitta Haimann, Tallinn, Rava 1, liha-kauplus.
48. Johan Hamberg, Vormsi v., eluskala ja muu kauba ülesost ja müük.
49. Peeter Hansen, Hallinga v., Udumere, saeveski, jahuveski ja elektriijaam.
50. Elja Hasak, Tallinn, Munga 4—3, rätsepatöökoda.
51. Adele Haug, Antsla, Tsooru mnt. 9, segakauplus.
52. Evald Haugas, Tsooru v., segakauplus.
53. Martin Hendrikson, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 17, nahkasjade- ja pudukauplus.
54. Julius Hergauk, Rapla, rätsepatöökoda-töökoda.
55. M. Herschkovitsch, Tallinn, Narva mnt. 39, kübaraäri, äripidaja Mirjam Herschkovitsch.

56. Peeter Hint, Lümanda v., Põllu k., jahuveski.
57. Julie Hintser, Mustvee, Tartu 25, pudu- ja jalanõudekauplus.
58. A. Hoerschmann, Tallinn, Rüütli 12, tükikoda, äripidaja Aleksander Hoerschmann.
59. H. Hunt, Uue-Võidu v., segakauplus, äripidaja Helmut Hunt.
60. E. Hussar, Tõrva, Valga 1, toidu- ja maitseainetekauplus, äripidaja Eliise Hussar.
61. Eduard Hussar, Saaluse v., jahuveski.
62. Eduard Jaaska, „Rungradio“, Võru, Jüri 11-a, raadio- ja elektritarveteäri.
63. Marie Kauk, Tallinn, Bekkeri as. 8, toiduainete- ja piimakauplus.
64. Tööstuse-aktsiaselts „Kemikaal“, Tallinn, Põhja pst. 21, igasuguste keemiaainete ja hapniku valmistamine; juhatuse liikmed Joakim Puhk, Johan Oja ja Hans Klaus. Osakapital Kr. 50.000.—
65. Arnold Kivestu, Kasaritsa v., Holopi k., jahuveski.
66. Aleksander Kuusik, Tapa, Suurturg 1, pagariäri.
67. A. Käärrik, Vana-Võidu v., Verilaske, jahuveski, äripidaja Alfred Käärrik.
68. Kunstkarbitööstus L. Küün, Tallinn, Rüütli 16—6, äripidaja Leonid-Nikolai Küün.
69. Maria Laug, Tallinn, Järve 22, toiduainete- ja piimakauplus.
70. E. Leiner, Tallinn, Imanta 27—2, kudemisetööstus, äripidaja Elisabet Leiner.
71. „Odav Raadio“ Karl Leppik, Tallinn, Viru 18, pruugitud radioaparaatide, gramfonide ja plaatide äri.
72. Söögimaja „Edli“ Ed. Liiger, Tallinn, Viru 6, äripidaja Eduard Liiger.
73. L. Living, Tallinn, Tsemendi 12, toiduainetekauplus, äripidaja Leenu Living.
74. Karl Lõhmus, Pati v., Ristiküla, jahuveski.
75. Helene Makarov, Pärnu, Tallinna mnt. 5, pudukauplus.
76. Mihkli apteek prov. A. Norrenberg, Veltsa v., Mihkli, äripidaja Axel Norrenberg.
77. K. Ojavee, Palmse v., Võsu, pagariäri, äripidaja Kaarel Ojavee.
78. Ida-Alvine Peets, Torma v., Näduvere k., toiduainetekauplus.
79. Kurt Peltzer, Kärkla, turbatööstus.
80. Melanie Peterson, Pärnu, Roosi 13, toiduainetekauplus.
81. Salme Rakov, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 20, toiduainetekauplus.
82. J. Raudvee, Olustvere al., segakauplus, äripidaja Jaan Raudvee.
83. A. Roosimägi, Tallinn, Falkpargi 12-a, juuksetööstus, äripidaja Aleksandra Roosimägi.
84. V. Siimann, Tallinn, Sauna 3, raadio-aparaatide ehitamine, äripidaja Viktor Siimann.
85. Vello Sildoja, Tallinn, Jakobi 25—6, tapaloomadega ja lihaga kauplemine.
86. Arnold Tandorf, Saku v., Saku, toiduainetekauplus.
87. Pudukauplus „Centrum“ E. Tšupilin, Kiviõli, äripidaja Elsa Tšupilin.
88. Bertha Tõnisson, Pärnu, Tallinna mnt. 15, toiduainetekauplus.
89. Kirjastus „Rahvaraamat“ K. Vahtra, Tallinn, Vase 9—15, äripidaja Karl Vahtra.

Registreeritud muudaused:

1. Voldemar Aardam jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Suur-Pärnu mnt. 2, toiduainetekaupluse firma all „V. Aardam“.
2. Leontine Agaronovi uueks perekonnanimeks on „Grablevsky“ ja tema Narvas, Lai 1, asuva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks on „L. Grablevsky“.
3. August Aho jätkab äritegevust, avades lihakaupluse Amija v., Kehras.
4. Meeri Ahti lihakauplus, Valga, Allika 8; piiratud prokuura antud Jakob Barts'ile.
5. Juuli Ahmann avanud veoäri Kilingi-Nõmmel, Pärnu 34; samas peab edasi talurahvatarvete kauplust.
6. Narva jahuveski V. Akhvlediani ja K. O., Narva, Tallinna mnt. 4, usaldusühing lõpetatud; ettevõtte tegevust jätkab Victoria Akhvlediani firma all „Narva jahuveski V. Akhvlediani“, prokurist Boris Linde.
7. Wolfgang Andreal lõpetanud metsatööstuse Jõgeva vallas; Tartus, Vaksali 19, asuvat kütte- ja ehitusmaterjalideladu peab edasi.
8. Johannes Asu jätkab äritegevust, avades jahuveski Kihelkonna v.
9. Rafael Bam lõpetanud kompvkitööstuse Tallinnas, Vilmsi 56; tegutseb koloniaal- ja pudukauba müügi alal autost (elukoht Tallinn, Kulke 4).
10. Betty Besprosvanny ja Poeg, firma ja tööstussaaduste pealao asukohaks on Tallinn, Suur-Karja 12. Tööstuse asukohaks on Tallinn, Suur-Tartu mnt. 69; kaupluste asukohaks on Tallinn, Suur-Karja 14 ja Tallinn, Estonia pst. 11.
11. Hendrik Burmeister jätkab tegevust metsatööstuse alal Velise vallas, firma all „Hendrik Burmeister“.
12. Kaubanduskontor „Baltik“ Christianesen & Umblija, asukohaks on Tallinn, Piikk t. 33—5 (enne Väike-Roosikrantsi 4).
13. Aktsiaselts „Eesti Petrol“, peakoosoleku otsusega asunud likvideerimisele. Likvideerimiskomisjoni liikmeteks on valitud Hirsch Aisenstadt, Theodor Pielbaum ja Roman Vanamõlder; likvideerimiskomisjoni asukohaks on Tallinn, Merepuiestee 17.
14. Elmar Elbrechti uueks perekonnanimeks on „Ehala“ ja tema Olustvere vallas asuva vesiveski firmaks on „E. Ehala“.
15. Osatühisus „Esto-Muusika“, Tallinn, Viru 2, Mihkel Jaani pg. Piperalli prokuura kustunud tema surma tõttu. Prokuura antud Ernst-Roland Stafenau'le.
16. H. Feischner & Poeg, kohvik ja kondiitritööstus, asukohaks on Tallinn, Harju 48 (enne Harju 45).
17. Joosep Goldberg avanud kaltsude ostu-müügi-ettevõtte Tallinnas, Malmi 8—1; peab edasi nahatööstust Tallinnas, Tarabella 26.

18. Liisa Grauberg'i lihakaupluse asukohaks on Tallinn, Üläse 4 (enne Väike-Söörrensi 4).
19. Ida Grin'i söögisaali asukohaks on tänava ümbernimetamise ja majade ümbernummerdamise tõttu Tallinn, Liivalaia 102 (enne Suur-Juhkentali 46).
20. Marie Grünbaum'i uueks perekonnanimeks on „Hallaste“ ja tema Keilas, Kirikuplats 4, asuva pudukaupluse firmaks on „M. Hallaste“.
21. August Haho uueks perekonnanimeks on „Aho“ ja tema Kehras asuva talurahvatarvetekaupluse firmaks on „Aug. Aho“.
22. Jakob Halbreich lõpetanud katusepaipitööstuse Tallinnas, Paldiski mnt. 25; peab edasi samas asukohas keemia- ja tulekivitööstust. Piiratud prokuura antud Hirsch Kasak'ile.
23. Aleksander Hellmann'i uueks perekonnanimeks on „Hellam“ ja tema Tallinnas, Uusturg, asuva ettevõtte (agent-vahtalitaja kalade edas müügi alal) firmaks on „Aleksander Hellam“.
24. Olga Hindrichson'i uueks perekonnanimeks on „Heliste“ ja tema Tallinnas, Rulkoviuse 16, asuva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks on „Olga Heliste“.
25. Roman Holostoff jätkab äritegevust ehitustööde alal Tallinnas, Poska 51.a—6, firma all „Ins. R. Holostoff“.
26. Elektrotehnika-laboratoorium Jaakson & Jätmar, Tallinn, ettevõtte üle läinud Voldeemar Jaakson'ile, kes on ainuisiklikuks äripidajaks; usaldusühing lõpetatud. Firmaks on „Jaakson'i elektrotehnikatehas“.
27. Eduard Jäämees jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Villardi 15.
28. August Kampmann'i kalakaupluse asukohaks on Pärnu, Kuressaare mnt. 1 (enne Tallinna-Posti 1).
29. Balti Kaubanduse-ühisus H. Kamuscher ja K. O. asukohaks on Tallinnas, Aia 5-b—5 (enne Kaarli pst. 7—7).
30. Tallinna Kosmeetika laboratoorium „Flora“ Kanger & K. O., laboratooriumi asukohaks on Tallinn, Tatari 21.b—15 (enne Luha tän. 40).
31. Aktsiaselts trikoo-, pitsi- ja sukavabrik Oskar Kilgas, Tallinn, Volta 3, juhatuse liikmed Jaan Uurla ja Johannes Raudsepp lahkunud, juhatuse liikmeks valitud Leo Tomasson.
32. B. Kitt & K. O., Tallinn, Narva mnt. 40—2, täisosaniku Menucha Breckelis'e uueks perekonnanimeks on abiellumise läbi „Stupel“, omandades samal ajal eesti kodakondsuse.
33. Valmiskleitideäri „Paris“ O. Komberg, Tallinn, Vanaturukael 3, õmblustöökoda äri juurest üle viidud Tallinn, Pärnu mnt. 6—8.
34. Ühing „Autotransport“ E. Kristen ja K. O., Tallinn, Veneturg Kalevi kaubamaja 6, täisosanik Johan Umbli ühingust lahkunud, tema asemele on astunud Elmar Umbli; leping muudetud.
35. Johannes Kruppmann'i, Tallinnas, Raekojaplats 18, asunud koloniaal- ja veinikaupluse asukohaks on nüüd Tallinn, Sakala 36; Tallinnas, Harju 48, asunud kauplus on suletud uute ruumide remondi lõpetamiseni.
36. Vladimir Kubeška elektro-mehhaanilise mööblivedru-tööstuse asukohaks on Tallinn, Vana-Posti 8 (enne Kaarli pst. 9) ja firmaks Elektromehhaaniline mööblivedru-tööstus „Elektra“ V. Kubeška.
37. Albert Kuuler avanud valmisriietekaupluse Nõmmel, Pärnu mnt. 92; peab edasi samasugust kauplust Tallinnas, Laadaplats 42.
38. Import-eksport agentuur R. Kuusner & K. O., agentuuräri, Tallinnas, Pikk 25, lõpetanud; peab edasi Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 5, asuvat raua- ja ehitustarveteladu firma all „R. Kuusner & Ko.“
39. Ella Laurisson jätkab äritegevust, avades kirjutustarvetekaupluse Nõmmel, Suur-Pärnu mnt. 111.
40. Johannes Laur's'e uueks perekonnanimeks on „Laurand“ ja tema Vao v., Väike-Maarjas asuva koolitarvete- ja pudukaupluse firmaks on „Koolitarbe- ja pudukauplus Johannes Laurand“.
41. Gustav Leesmann jätkab äritegevust, avades pudukaupluse Tallinnas, Pärnu mnt. 99.
42. Aleksander Leiner on oma Tallinnas, Kuninga 6, asunud trüki- ja graafikatööstuse toodete äri üle annud ühes firma „A. Leiner“ tarvitamise õigusega oma abikaasale Ida Leiner'ile.
43. Mihail Loorents'i pagariäri ja -tööstuse asukohaks on Tallinn, Suur-Tartu mnt. 10; Tallinnas, Liivalaia 25, asunud pagari- ja kondiitriäri ja koloniaal- ja veinikaupluse lõpetanud.
44. Mehhaaniline jalanõudetööstus „Kondor“ E. Luther, Tallinn, Heeringa 21, kohtuotsusega kinnitati pärijateks Livia Luther ja tema alaealised lapsed Wolf Luther, Stephanie Luther ja Erich Luther. Pärandustombu hooldajad August Rennit ja Martin Luther vabastatud hooldaja kohustest. Livia Luther'i prokuura kustunud pärijaks kinnitamise tõttu.
45. Marie Miitau pagariäri-kohvik, asub Narvas, Posti 67 (enne Vajvara v., Kanuka k.).
46. Osatühing Raadio-Elektrotehnika Tehas (RET), Tallinn, Reimanni 9, põhikiri muudetud.
47. Edward T. Robertson & Son Tallinna osakonna asukohaks on Tallinn, Vabaduse pst. 7 (enne Ahju 13—3).
48. August Saija toiduainetekaupluse asukohaks on Kurna v. (enne Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 2).
49. Elisabet Schmidt jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Männiku tee 37, toiduainete- ja lihakauplused.
50. Paavel Sidorov'i talurahvatarvetekaupluse asukohaks on Märjamaa alevik, Haimre v. (enne Tuhala v.).
51. Sirk ja K. O. firmaks on „Foto-, Raadio- ja majandustarveteäri „Foto“ Sirk ja K. O.“; asukohaks Tallinn, Vana-Posti 8 (enne Tehnika 2).
52. Saaremaa Kaupmeeste o. ü. Sta-

- bil, Kuressaare, Kauba 10, likvideerimisele asunud; likvideerimiskomisjoni valiti Kirill Leppik, Oskar Liiv, Aleksander Kallus, Vladimir Kallas ja Moritz Jürgens.
53. A.-s. Tallinna Aktsia Pank, Tallinn, põhikiri muudetud.
 54. Heinrich Thiessen'i agentuuräri asukohaks on majade ümbernummerdamise tõttu Tallinn, Vabaduse pst. 7—2 (enne Vabaduse pst. 5-a).
 55. Nicola Tiliaco pesukäsnade ja nuustikute müügi asukohaks on Tallinn, Uus 9 (enne Kuninga 6—3).
 56. Rosalie Vaher lõpetanud Pärnus, Suur-Kuke 1; asunud toiduainetekaupluse; peab samasugust kauplust Pärnus, Jamseni 47.
 57. Ella Wengerfeldt avanud jalanõudeäri Tallinnas, Vanaturukael 3; peab edasi samasugust äri Tartus, Rüütli 5 ja mehhaanilist saapatööstust Tartus, Gustaf-Adolfi 6.
 58. Vilhelmine Viiburi uueks eesnimeks on „Tiiu“ ja tema Tallinnas, Kaasani 5 (enne Vana-Sadama 9) asuva toiduainetekaupluse firmaks on „T. Viibur“.
 59. Eestimaa põllusaaduste ümbertöötamise osatühisus „Viru“, Tallinn, Suur-Kloostri 22/18, juhatase liige Jüri Tiivas surma läbi lahkunud; Ervin Petré prokuura kustunud.
 60. Johannes Vismanni uueks ees- ja perekonnanimeks on Juhan Helmeste ja tema Ulila v., Kaimi k. asuva talurahvatarvete kaupluse firmaks on „Juhan Helmeste“.
 61. „Vene Raamat“ S. Zarkovitš, raamatu-kaupluse asukohaks on Tallinn, Vana-Posti tän. 8 (enne Harju 39).
- Kuressaare, Turu 2, firma tegevus lõpetatud. Äripidaja Martin Birkenfeldt kaubanduslikul alal maksujõuetuks tunnistatud; varanduse vann. hooldajaks on määratud vann. adv. Jaan Treufeldt.
9. E. Brendel, Palmse v., Võsu, lihakauplus, äripidaja Evald Brendel.
 10. Villem Endsing, Kilingi-Nõmme, Pärnu 45, toiduainetekauplus.
 11. O. Grosberger, Tallinn, Käo 11, mehaanikatööstus, äripidaja Olga Grosberger.
 12. Emma Habicht, Tallinn, Viru 11, maiusainetekauplus.
 13. Maria Hansen, Veltsa v., talurahvatarvete kauplus.
 14. Mihkli apteek Peeter Hansen, Veltsa v., Mihkli as.
 15. Georg Hippler, Tallinn, Tina 18, esindus masinate alal.
 16. Jaan Holter, Taali v., Põlendmaa k., metsa ülesraiumine.
 17. Feodor Karlov, Pärnu, Tallinna mnt. 15, puutööstus.
 18. F. Kiin, Tallinn, Pärnu mnt. 99, pudukauplus, äripidaja Feodor Kiin.
 19. „Jõesuu“ jahuveski A. Koik, Kloostri v., Ranna k., äripidaja-rentnik Adele Koik.
 20. Jüri Korison, Paatsalu v., metsatööstus.
 21. S. Kõll, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 12, rohu- ja värvikauplus, äripidaja Sophie Kõll.
 22. Herbert Kübar, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 20, toiduainete- ja piimakauplus.
 23. Rosalie Leesmann, Tallinn, Tsemendi 12, toiduainete- ja piimakauplus.
 24. Gustav Lemba, Laitse v., segakauplus.
 25. Peeter Lepp, Tallinn, Narva mnt. 136, toiduainetekauplus.
 26. Rein Rümmeeli mööblitöökoda, Põltsamaa, Jõgeva mnt. 9.
 27. Anna Saarepere, Tallinn, Narva mnt. 43, pagariäri.
 28. R. Tief, Tallinn, Lutri 25, toiduainete-kauplus, äripidaja Richard Tief.
 29. Johan Tint, Tallinn, Viru 6, söögimaja.
 30. Herbert Tomberg, Nõmme, Männiku tee 37, toiduainete- ja lihakauplused.
 31. Minna Vebel, Tallinn, Invaliidi 4, toiduainetekauplus.
 32. Tõnis Veldemann, Olustvere al., segakauplus.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. August Alberg, Rikholdi v., Rikholdi as., jahuveski.
2. Karl Allese, Tallinn, Kuu 3-a, toiduainetekauplus.
3. Salme Amlek, Kohila, koloniaalkauplus.
4. Lilli Annus, Pärnu, Tallinna mnt. 15, toiduainetekauplus.
5. Mihkel Are, Käru v., Lõmmelu k., metsatööstus.
6. Peeter Baranof, Nõmme, Õie 25, toiduainetekauplus.
7. Karoline Berson, Valga, Võru 27, toiduainetekauplus.
8. Riide- ja pudukauplus M. Birkenfeldt,

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek 2. detsembril 1936. a.

Koja peakoosolek, millest võttis osa 71 koja liiget, peeti 2. detsembril s. a. kell 12 Kaubandus-tööstuskoja suures saalis. Peakoosoleku avas koja nõukogu esimees Joh. Sihver ja koosolekut juhatas koja liige Aleksander Veiler.

Peakoosolek, mis oli väga asjalikku laadi, kuuldas ära koja juhatase esimehe Joakim Puhki

eelarve-kõne, mis meie ajakirjas on toodud ära teisel, ja võttis ühel häälel ilma sõnavõtetu vastu koja 1937. a. eelarve ja kinnitas mõningad täiendavad krediidid 1936. a. kohta. Ühtlasi kinnitas peakoosolek ka nõukogu poolt juba lubatud krediidi noorte inimeste Inglismaale saadmiseks õppetstarbel miljonit sendi ulatuses, millele hra majandusminister lisab riigisummadest niisama suure summa. Peakoosolek kestis kolmveerand tundi.

Kaubandus-tööstuskoja 1937. a. üldine tulude ja kulude eelarve.

Tulud.

Kulud.

**Loodetavad tulud
1937. aastal:**

1. Eelmiste aastate maksudest	Kr. 29.300.—	
2. 1937. a. maksudest, 1937. a. tulude eelarve alusel, võttes põhi-ärinmaksust 5 ⁰ / ₀ , lisaäri- maksudest 4 ⁰ / ₀ ja laevama-ksu à 10 senti netto-registertoni pealt, mille järgi oleksid sissetulekud:		
I sektsiooni arvel	Kr. 4.800.—	
II sektsiooni arvel	Kr. 48.600.—	
III sektsiooni arvel	Kr. 18 000.—	
IV sektsiooni arvel	Kr. 24.000.—	
V sektsiooni arvel	Kr. 15.300.—	
VI sektsiooni arvel	Kr. 9.000.—	
Kokku Kr. 119.700.—, sellest summat arvatud sissetulevateks 85 ⁰ / ₀ , s. o.		„ 101.700.— 131.000.—
3. Protsentidest jooksvatelt arvetelt		1.500.—
Kokku:		Kr. 132.500.—
4. Protestitud vekslite nimekirjadest	Kr. 9.500.—	
5. Äride registreerimisest „	6.700.—	
6. Kinnisvarade eksplua- teerimisest Tall. ja Tartus „	10.714.—	26.914.—

 Kr. 159.414.—

 Arvat. eelm. aast. ülej. koja valim. kul. Kr. 8 000.—

Kulud 1937. aastal:

Palgad	Kr. 56.400.—	
Kantsleikulud „	8.940.—	
Sõidukulud	5 000.—	
Vallasvara mu- retsemine	900.—	
Raamatute mu- retsemine	1.000.—	
Juriidiline abi „	4.800.—	
Majapidamine „	4.530.—	
Koja Teataja kuludeks	2.240.—	
Kaupmeeskonna organiseeri- mise kulud	2.000.—	
Mitmesug. toet. „	2.450.—	
Ametnikkude ja teenij. arstiabi „	2.580.—	
Esinduskulud „	1.500.—	
Ettenäg. kulud „	9.329.—	
Ametn. toetus- kassa	3.444.—	
Rahvusvahelise Kaubanduskoja maksud ja Balti riikide majand. konv. kulud	1 200 —	
Rahvusvah. töö- andjate organ. liikmemaks	1.500.—	
Pensionikapit. maks	7.432.—	115.245.—
Koja Tartu osakonna kulud	Kr. 5.190.—	
Koja Pärnu osakonna kulud	3.340.—	
Koja Narva esinduse kulud „	1.600.—	
Koja Rakvere ja Virumaa esind. kulud	1.150.—	
Koja Viljandi esinduse kulud „	1.900.—	
Koja Valga-Tõrva esind. kulud „	925.—	
Koja Võru-Petseri esind. kul. „	900.—	
Koja Saaremaa esind. kulud	1.550.—	
Koja Petseri büroo kulud	700.—	17.255.— 132.500.—
Protestit. vekslite nimek. kul. Kr. 9.500.—		
Äride registreerimise kulud „ 6.700.—		
Kinnisvar. eksplua- teer. kul. Tallinnas ja Tartus	10.195.—	26.395.—
Kokku:		Kr. 158.895.—
Kinnisv. ekspl. ülejääk Tartus		519.—
Koja valimiste kulud 1937. a.		Kr. 159.414.—
		Kr. 8.000.—

Eesti Panga nädalaaruanne

7. detsembril 1936. a.

AKTIVA	PASSIVA
1. Kattevara:	1. Põhikapital 5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides 34.179.048.15	2. Tagavarakapital 704 876.51
välisraha 6.419.517.11	3. Jooksvad kohustused:
2. Vahetusraha 1.372.689.10	a) pangatähed liikvel 43.855.504.—
3. Sisevekslid:	b) jooksvad arved:
kaubavekslid 9.028.394.40	valitsuse 17.111.124.71
põllumajandusl. 1.909.338.98	pankade 5.569.985.56
metsatööstusl. 47.488.27	teised 2.258.989.53
10.985.271.65	4. Muud passivad 7.388.082.93
4. Laenud:	
valitsusele —	
teistele *) 10.053.390.77	
5. Kinnis- ja vallasvara 2.991.075.57	
6. Muud aktivad 15.887.570.89	
<u>81.888.563.24</u>	<u>81.888.563.24</u>

Kattevara vahekorid jooksvate kohustustega: 59,01 0/0.

*) Selles summas vab. val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.484.842.25.

Juhatus.

Laeva-tüürimeeste-raadiotele- grafistide kursused.

7. jaanuaril algavad Tallinna merekooli juures raadiokursused laeva-tüürimeestele. Kursused kestavad 4 kuud ja annavad võimaluse saada raadio-operaatori tunnistuse.

Kursusele võetakse esimeses järjekorras merekooli 3. klassi lõpetanud tüürimehi või neid tüürimehi, kellel teisel teel on vastav eelharidus raadio alal.

Seni on registreerunud kursustele 18 isikut, paar vaba kohta on veel olemas. Üles anda Kaubandus-tööstuskoja laevasõidu sektsioonile.

V rahvusvaheline põllumajanduslike tööstuste tehnik ja keemia kongress

peetakse Scheveningenis, Hollandis, 12.—17. juulini 1937. a. Isikuid ja asutusi, kes soovivad sellest kongressist osa võtta, palutakse oma nimed Hollandi siinsele esindajale aegsasti üles anda.

Kongressi töö on jaotatud järgmiste alade, gruppide ja alljaotuste järgi:

I. Üldised teaduslikud uurimised.

- 1) Bioloogia.
- 2) Analüüsi meetodid ja instrumendid.
- II. Põllumajanduslikud uurimised.
 - 1) Agroloogia ja väetiste ning loomatoitude taimede kasutamine.
 - 2) Tööstuslike taimede valik ja kultuur.
 - a) Parasvöömaad.
 - b) Troopilised maad.
 - d) Tööstuslike taimede haigused ja parasiidid.
- III. Tööstuslikud uurimised.
 - 1) Suhkrutööstus.
 - a) Suhkru tootmine peetidest.
 - b) Suhkru tootmine pilliroost.
 - d) Raffineerimine.
 - 2) Fermentide tööstus.
 - a) Alkohol.
 - b) Piiritus.
 - d) Vein.
 - e) Linnased ja pruulimine.
 - f) Puuviljaveinid ja käärinud mahlad.
 - 3) Toiduainetetööstus.
 - a) Jahu-, pagari-, manna- jne. saadused.
 - b) Kartulijahu, tärklis ja glükoos.
 - d) Piim, või, juust.
 - e) Šokolaad, biskviidid.

- f) Rasvaained.
- g) Puu- ja juurviljad.

IV. Majanduslikud uurimised.

- a) Jättevveed.
- b) Põllumajandusliku tööstuse saaduste leviku statistika ja uurimised.
- d) Propaganda põllumajandusliku tööstuse saaduste kasuks.

Kaubavahetus Lätiga.

Novembrikuus on Lätist Eestisse tulnud kaupu 75 vag. 205 tn., suuremal arvul segakaupa 27 vag. 45 tn., tsisterme 18 vag. 40 tn., hobuseid 13 vag. 50 tk., kummist esemeid 3 vag. 14 tn., majakraami 2 vag. 7 tn., petrooleumi 2 vag. 25 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal on Eestist Läti läinud kaupu kokku 39 vag. 345 tn., suuremal arvul segakaupa 12 vag. 10 tn., põlevkiviõli 8 vag. 118 tn., tsementi 4 vag. 63 tn., kaltsse 3 vag. 37 tn., lihvimata klaasi 3 vag. 40 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Kaubavahetus N. Venega.

Eestist on novembrikuus N. Venesse läinud kaupu kokku 37 vag. 209,1 tn., muude hulgas elusloomi 23 vag. 45 tn., põlevkiviõli 4 vag. 61 tn., tallanahka 3 vag. 28 tn., põlevkivibensiini 3 vag. 35 tn., põlevkivibituumenit 2 vag. 25 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal on N. Venest Eestisse tulnud kokku 416 vag. kogukaalus 6398,4 tn., muude hulgas suuremal arvul kuusepakke 179 vag. 2723 tn., sordirauda 6 vag. 801 tn., keedusoola 41 vag. 717 tn., rauda 25 vag. 426 tn., petrooleumi 23 vag. 301 tn., peensuhkrut 18 vag. 309 tn., kaoliini 17 vag. 191 tn., kaalisoola 9 vag. 160 tn., põlevkivi 9 vag. 151 tn., vana malmi 5 vag. 83 tn., segakaupa 5 vag. 10 tn., mootorinaftat 5 vag. 66 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Laadimise-lossimise tasud.

Normaaltaksid.

Kaubandus-tööstuskoja nõukoogu poolt kinnitatud 2. det. 1936. a.

Laevade laadimise-lossimise tasu kohta on maksvad järgmised normaaltaksid, arvesse võttes tööd vastavalt „Tallinna Sadama kombed I osa“ § 10.

1. Segakaup:

- a) Põllutöömasinad ja -riistad, 1000 kg

Laadim Kr.	Lossim Kr.
---------------	---------------
- b) 1) Lokomobiilid, 5 tonni ja üle, tükk

11.00	11.00
-------	-------
- 2) —do—, alla 5 tn. tükk

5.50	5.50
------	------

	Laadim Kr.	Lossim Kr.
c) 1) Viljapeksumasina, 2 tn. ja üle, tükk	5.50	5.50
2) —do—, alla 2 tonni, tükk	3.50	3.50
d) 1) Traktorid, 3 tn. ja üle, tükk	5.00	5.00
2) —do—, alla 3 tn., tükk	3.00	3.00
e) Raud, lattides, rööpad, 1000 kg	1.00	1.00
f) Või, tünnides, 1000 kg	1.05	1.05
g) Munad, kastides, 1000 kg	1.35	1.35
h) Puuvill, pallides, 1000 kg	1.05	1.05
i) Mööbel, 1000 kg	2.50	2.50
j) Muu segakaup, 1000 kg	1.05	1.05
k) Autobiilid, komplekt (laeva vintsidega), tükk	5.50	5.50
l) Autobiilid, šassiid (laeva vintsidega), tükk	3.25	3.25
2. Kaup kottides, igasug., 1000 kg.	0.90	0.90
3. a) Heeringad, tünnides, 1000 kg	0.80	0.80
b) Tühjad vaadid, tükk	0.08	0.08
4. a) Linad, kanep, 1000 kg	1.30	1.10
b) Takud, 1000 kg	1.50	1.30
5. Paber, rullides, pallides, 1000 kg	1.05	1.05
6. Paberimass, tselluloos, 1000 kg.	0.95	0.95
7. Vineer, igasugune (kastilauad, toolipõhjad), 1000 kg	1.05	1.05
8. Vana raud, 1000 kg	1.10	1.10
9. a) Kivised, põlevkivi, 1000 kg	1.00	1.00
b) Trimmimine, 1000 kg	0.28	—
10. Koks, 1000 kg	—	1.35
11. Ölikoogid lahtiselt, 1000 kg	1.10	1.10
12. a) Vili ja kartulid lahtiselt, trimmine, 1000 kg	0.28	—
b) Vili ja kartulid lahtiselt, 1000 kg	—	1.15
c) Sool, kaoliin, väävel jne. lahtiselt, 1000 kg	1.05	1.05
13. Metsamaterjalid:		
a) Deals and battens, stand.	3.20	—
b) Boards, stand.	3.60	—
c) Props, pulpwood, kantsüld, 6×6×6'	3.10	—
d) Kase-, haava-, tamme-, j. t. pakud, load	1.10	1.00
e) Telegr.-postid, igasug. palgid, load	1.05	—
f) liiprid, load	1.00	—
g) põletispuud, rmtr.	—	0.35
h) Kantimata lauad, stand.	4.00	3.50
i) Kapp-palgid, tult	4.00	—
j) Kastilauad, stand.	3.75	—
k) Krohvilistud, stand.	3.75	—
l) Hõõveldatud lauad, stand.	3.80	—
m) Punkri, vööri, piigi ja ahtri alla laadimise ja lossimise eest on tasu 10% kõrgem harilikust määrast.		

Märkeid:

- 1) Lisaks nendele taksidele arvestatakse 7% tööliste kindlustuseks.
- 2) Eelnimetatud määrad on maksvad auru- või mootorvintsidega laevadel. Käsivintside tarvitamisel tõstetakse taksid 50% võrra. Töölisile vintsi juures arvatakse Kr. 5.— töölise ja päeva eest, ületunnid Kr. 0.95 vintsitöölise ja tunni eest. Stoo-

vimistöõde ületunnid on Kr. 0.50 töölise ja tunni eest. Laupäevadel pärast kella 13, pühapäevadel ja pühadel stoovimise ületunnid on Kr. 0.65 töölise ja tunni eest. Eelmiste määrade juure tuleb veel tööliste kindlustus 7% suuruses.

- 3) Kaubamärkijad (tallyman) saavad luugi ja päeva peale Kr. 5.50, arvates juure 7% kindlustuseks.

KUS ON ELEKTER, SEAL KA

„ELEKTRIK“

„ELEKTRIK“, — organiseeritud elektrikute häälekandja, — on ainukeseks elektrotehniliseks ajakirjaks Eestis.

„ELEKTRIK“ jälgib tähelepanelikult elektrotehnika arengut maailmas ja toob sellest värskemaid uudiseid.

„ELEKTRIK“ annab praktilisi näpunäiteid elektrotehnisel alal töötajatele, süvendab nende teoreetilisi teadmisi ja võitleb agaralt elektrikute pere huvide eest Eestis.

„ELEKTRIK“ on kujunenud hädavajalikuks käsiraamatuks kõigile neile, kes on huvitatud elektrimajandusest.

Kes ajaga tahab sammu pidada, loeb „ELEKTRIK’ut“.

„ELEKTRIK“ ilmub Elektrikute Ühingu väljaandel 6 korda aastas. Tellimise hind on 2 kr. aastas, 1 kr. pooles aastas. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused Eestis.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lühikejal 6. Avatud kella 9—11. Tel. 477-17.

Toiduainete turg.

London

11. XII 36. a.

Bacon, kaal 112 Ingl. naela 11. XII 36. a.	
Iiri	sh. 88/- — 95/-
Daani	” 92/-
Hollandi	” 88/-
Eesti	” 85/-
Rootsi	” 88/-
Poola	” 85/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba	sh. 46/-
Rosario Santa Fe	sh. —
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. 17/3
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg	sh. 7/-
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg	sh. 8/-

Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 76/-
Tows Soviet	” 73/-

Või, 11. XII 36. a.

Eesti	sh. 101/- — 103/-
Läti	” 101/- — 103/-
Soome	” 107/- — 110/-
Rootsi	” 108/- — 110/-
Daani	” 116/- — 119/-
Uus Meremaa, finest	” 109/-
” ” first	” 106/-

Hamburg.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	\$ 5.25
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term.	” 5.25

Rukis 1000 kg. eest

La Plata, Hamburgis.	sh. 137/-
” ” Amsterdamis	” 135/-

Tallinnas,
Inseneri tän 3

Telefon 462-65
Telegr. aadr.:
Sanko — Tallinn

Kaubandusühisus „Mineraal“

S. Berner & P. Sander

Petrooleum,
bensiin,
nafta,
auto- ja määrideolid,
autokummid j. n. e.

Müük suurel ja väikesel arvul

A/S.

„ROTERMANN'i TEHASED“

end. CHR. ROTERMANN, asut. 1829. a.

Kõrgeväärtuslikud jahud
ja k a e r a h e l b e d

LEIVAVABRIK

JUUSTUEKSPORT

E S I N D U S E D :

„Opel“, „Oldsmobile“, „La Salle“ ja „Krupp“ — autod
„Continental“ — kummid

Juhatus: Tallinnas.

Osakonnad: Tartus, Viljandis, Narvas.

Suhkur, cwt. (50 kg.) 11. XII

toores	sh. 4/9—5/-
Belgia	"
Tšehhi	"
Poola	"
Hollandi	"
Riis, Burmah II 50 kg. eest	Rmk. 10.50

Või, Berliinis, 11. XII 36. a.

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	" —
Molkereibutter	" —
Landbutter	" —
Kochbutter	" —

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	27. XI	30. XI	1. XII	2. XII	3. XII	4. XII	5. XII	7. XII	8. XII	9. XII	10. XII
Frank	105.16	105.13	105.13	105.16	105.13	105.13	105.16	105.13	105.13	105.13	105.13
Dollar	4.8968	4.9018	4.9131	4.9068	4.9043	4.9031	4.8981	4.8968	4.9068	4.9031	4.9006
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.41
Norra kroon	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900
Saksa mark	12.170	12.190	12.210	12.190	12.185	12.185	12.170	12.170	12.190	12.185	12.175
Soome mark	226.68	226.62	226.62	226.62	226.62	226.62	226.75	226.75	226.56	226.68	226.68
Floriin	9.0250	9.0150	9.0225	9.0175	9.0125	9.0075	9.0075	9.0075	9.0125	9.0075	9.0025
Liira	93.03	93.06	93.18	93.21	93.18	93.15	93.12	93.09	93.15	93.15	93.09
Helveetsia fr.	21.315	21.332	21.365	21.342	21.332	21.332	21.317	21.307	21.342	21.332	21.322
Tšehhosl. kr.	138.37	138.25	138.87	138.78	138.62	138.62	138.62	138.50	138.75	138.68	138.62
Belga	28.972	29.017	29.047	29.005	28.982	28.987	28.955	28.935	28.995	28.980	28.975
Peseeta	44.750	44.850	44.950	44.950	44.950	44.950	44.950	44.950	44.950	44.950	46.050
Šilling	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15	26.15
Slott	25.93	25.93	26.06	26.06	25.96	26.—	26.—	26.—	26.—	26.08	26.—
Pengo	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75
Latt	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—	29.—
Tšerv	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74	24.74
Hõbe p/unts	21	21—	21 ^{1/8}	21 ^{5/16}	21 ^{1/8}	21 ^{9/16}	21 ^{5/16}	21 ^{5/16}	21 ^{1/4}	21 ^{1/16}	21 ^{9/16}
Kuld p/unts	141 sh.	141 sh.	141 sh.	141 sh.	141 sh.	141 sh.	141 sh.	142 sh.	141 sh.	141 sh.	142 sh.
Plaat. p/unts	11 ^{1/2} d.	11 d.	7 d.	8 ^{1/2} d.	9 ^{1/2} d.	9 ^{1/2} d.	11 ^{1/2} d.	1 d.	9 ^{1/2} d.	9 d.	1 ^{1/2} d.

	B E R L I N										
	27. XI	30. XII	1. XII	2. XII	3. XII	4. XII	5. XII	7. XII	8. XII	9. XII	10. XII
Naelsterling	12.20	12.205	12.23	12.22	12.215	12.215	12.20	12.19	12.215	12.22	12.195
Frank	11.60	11.605	11.63	11.62	11.615	11.615	11.60	11.595	11.615	11.62	11.60
Dollar	2.489	2.490	2.490	2.49	2.49	2.49	2.49	2.490	2.490	2.490	2.490
Rootsi kroon	62.88	62.91	63.04	62.99	62.96	62.96	62.89	62.84	62.96	62.98	62.86
Daani kroon	54.46	54.49	54.60	54.55	54.53	54.53	54.46	54.42	54.53	54.55	54.44
Norra kroon	61.30	61.33	61.46	61.41	61.38	61.38	61.31	61.26	61.38	61.40	61.28
Soome mark	5.385	5.385	5.400	5.395	5.395	5.395	5.385	5.38	5.39	5.395	5.38
Floriin	135.18	135.35	135.43	135.40	135.45	135.53	135.40	135.33	135.50	135.57	135.40
Liira	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr.	57.21	57.22	57.23	57.24	57.24	57.24	57.20	57.19	57.23	57.23	57.20
Belga	42.11	42.09	42.09	42.12	42.16	42.14	42.12	42.13	42.13	42.14	42.10
Latt	48.34	48.39	48.39	48.39	48.39	48.39	48.39	48.32	48.42	48.42	48.35
Eesti kr.	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

12. XII 36.	Kroonid.	„Eesti parem“	100 kg.	44.—
J. Puhk ja Pojad suurveski saadused.		„Granular“	"	40.—
		Poolšõre	"	44.—
Nisupütl (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Sõre	"	45.—
„Sampo“	100 kg.	Manna	"	45.—
„Kungla“	"	Rukkijahu	100kg.	15—15.50
„Kalev“	"	Rukkipütl	"	22.50
	"	Kaerahelbed	"	31.00

Tallinna Linnapank

Tallinn, Suur Karja tän. 7

Telegr. aadress: Linnapank

Toimetab kõiki pangaoperatsioone sise- ja
välismaal

Võtab kaupu oma aitadesse hoiule ja annab
nende vastu laene

OPERATSIOONISAAL JA RAAMATUPIDAMISE OSAKOND 426-75

PIIRITUSEPUHASTAMISE VABRIKUTE O.-Ü.

TALLINNA VIINAVABRIK

PEENVIINAD
PARFÜMEERIA

Kuldauraha Pariisis 1924.

Grand Prix Tallinnas 1925.

Merepuiestee 15 :- Telef. 304 26

		Kroonid.		
A/S. Rotermanni teh.			Kivisüsi, sepa, Yorkshire,	
Jahud : rukkii	100 kg.	15.—	2 korda pestud, fr. Tallinn	1000 kg. 28.—
" " püül	"	20.00—21.—	Kivisüsi, auru, Newcastle „	" 27.—
" nisu, pehme — söre	"	22.00—45.—	Seemned: ristikehina, punane,	
Nisu,	"	23.00—25.—	hiline	100 kg. 130.00—140.00
Rukis	"	14 — 14 ^{1/2}	timuti	" 35.00—50.00
Kaerad, toidu	"	12 — 13 ^{1/2}	Koks, kütte	—
Odrad, õlle	"	—	" gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg. 50.—
" toidu	"	15.00—18.00	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	" 9.—
Herned, toidu, rohelist	"	23 — 25.—	Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto	" 8.—
Riis, Burma II	"	44.50—45.50	Kütteõli	100 kg. 4.60 (v. 5.—)
Kartulid, piirituse	"	—	Raskeõli	" 7.25 (v. 5.—)
" vabriku	"	—	Estobituumen A. B. C (gudrong)	100 kg.
" söögi	"	—	tünnid br.	" 8.75
Kartulitärklis „Supérieur“	"	23.—	" D. E. (pigi) „	" 8.75
Siirup, kartuli, 42%	"	24.00—26.—	Katuselakk, „	" 9.25
Glükoos	"	24.—	Fenolaat, tünnides, netto	" 4.75 (v. 5.—)
Margariin, kodumaa	"	70.00—80.—	Karbolineum „Estokarbolineum“	
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.80—2.40	A. B, netto	" 9.75—10.75
" Eesti	"	1.00—2.30	(v. 8.—)	
Kohv, Rio, Santos jne.	"	4.35—5.—	„Estokarbolineum“ C, netto	" 7.75 (v. 8.—)
" Kesk-Ameerika sordid	"	6.50—7.50	Raualakk, tünnides, netto	" 16.75 (v. 8.—)
Tee, laht oranž Pekoe, Tseilon	"	5.50—6.—	Imbutusõli A, netto, tünnides	" —
Tee, laht, oranž Pekoe, Java	"	5.00—5.50	" C	" 5.25 (v. 5.—)
Suhkur, peenike, Inglise 100 kg.		42.50—42.75	Tolmuõli	100 kg. 5.— (v. 5.—)
" " Poola	"	41.50—41.75	Asfaltmastiks	" 5.25
" " Vene	"	41.50—41.75	" emulsioon	" 9.25
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun			Viljapuu-karbolineum, netto	ltr. 0.30
" Irboska ja Narva	"	2.50	Autobensiin	" 0.26
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn	"	2.50	Diiselmootornafta	1 kg. 0.10
" " vene	"	2.30	Mootorpetrooleum, fr. iga sihtj.	" 0.11
" " hispaania meresool	"	2.30	" -nafta	" 0.10
Heeringad,			Raud, sordi	100 kg. 14.50—15.00
Šoti „Matties“, I sort, tünn		48.—49.—	" latt	" 14.50—15.00
sama koormaviisi	"	—	" vits	" 19.00—21.00
Šoti „Matfulls“ I sort	"	52.—53.—	" plekk	" 22.00—30.—
" „Matfulls“ II s.	"	51.00—52.00	" plekk, tsingitud	" 32.00—36.—
A-s. Kalandus	"	40.—	" talad	" 15.00—16.—
" „Matties“	"	42.—	Teras, talla, ree	" 18.50
" „Matfulls“	"	44.—	" vedru	" 23.00—25.—
Liha, sea, I sort	1 kg.	00.72—00.75	" valu	" 80.00—90.—
Liha, looma, I sort	"	00.28—00.45	Inglitina	" 470.—500.—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	13.50	Seatina	" 48.—52.—
Sojatangud	"	14.75	Vaskplekk, punane	" 145.—190.—
Nisukliid	"	9.50	" valge	" 130.—170.—
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0.49.5—0.62.5	Tsinkplekk	" 65.—75.—
" " Mitkal „	"	0.36.5—0.47.5	Masinaõli,	" 18 ^{1/2} —21.—
			" poola	" 18 ^{1/2} —21.—
			" ameerika	" 18 ^{1/2} —21.—
			Mootoriõli, ameerika	" 35.00—60.—
			Autoõli, ameerika ja daani	" 42.00—105.—
			O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
			teõli, tsistern. fr. Tallinn	1000 kg. 45.00—50.—
			Linaseemneõli	100 " 67.00—69.—
			Värnits	" 69.00—70.—
			Tsilindriõli, Ameerika	" 29.00—45.—
			Nafta, Vene	" 10.00—11.—
			" Ameerika	" 10.00—10.50
			" Poola	" 10.00—10.50
			Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 11.50—12.50
			" Ameerika	" 11.50—12.50
			Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-	
			tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l.	—26
			O/Ü. Eesti Kiviõli bensin „Estolin“,	
			tsistern. fr. Tall., ühes teedemaks.	" —29
			Bensiin, I s. välisbensin	100 kg. 40.—
			Piirit, puh., eksp. (ekskl. v.) fob. Tall. h/l	32.00—34.—
			Pesusooda, kodumaa	100 kg. 8.25—8.75
			Seebikivi	" 26.—28.—

Tendents: selguset.	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	118	116
hoffsdreiband HD	109	107
dreiband D	100	98
ordinäärdreiband OD	91	89
liivi ordinäärdreiband LOD	82	80
takupraak H	73	71
Takud Codilla I	1 kg.	—
" " II	"	—
" ehituse	"	—17
Õllinaseemned, 0% baas	100 kg.	16.00—17.—
Linaseemned, külvli, 0% baas	"	23.00—25.00

NARVA LINA KETRAMISE MANUFAKTUURI

KONTOR: TALLINN, PÄRNU MNT. 11. TEL. 442-33, 442-34

Valmistab linaseid riideid:

PESU-, VOODI-, LAUA-, KLEIDI-
MÖÖBLI-, KÄTERÄTIKU- jne. ning

uue mates mustrites:

PÄEVATEKID, PÕRANDAVAIBAD,
VOODIESISED VAIBAD, PÕRANDA-
RIIDED

Müügil kõigis suuremates manufaktuurärides
üle maa

*Ootamatult võib variseda
terveim ja tugevaim mees!*

Haigus ja õnnetus

võib Sindki tabada keset kõige paremat iğa —
siis, kui tunned lihaseis paisuvat jõudu ja
tulevikukavatsused täidavad meeli

EEKS-MAJA

elukindlustuse poliis kannab hoolt Sinu
naise ja laste tuleviku eest

EEKS-MAJA JUHATUS ja PEAKONTOR TALLINNAS,
Vabaduse väljak nr. 10. Telefon: 478-08 (kodune keskjaam)

Eelolevaiks pühiks soovitame kvaliteet-jooke:

Cognac **Meukov**
Whisky **John Haig**
Champagner **Lanson**

Pealadu Eestis: **K.-k. JOH. TUSTI**
Vene 4, telef. 446-18, Tallinn.

Põllumehed - karjakasvatajad!

Ostame piiramata hulgal kodumaa pesemata **lambavilla, veiseid, lambaid, vasikaid** ja **nahku**. Villa vastuvõtu punktide võrk üle Eesti.

Maksame noteeritud hindu.

KARJA KESKÜHISUS

Tallinnas, S. Karja 3.

Telefonid: kontoris 450-24 ja 478-44
tapamajas 303-15 ja 303-37

Villaladu: V. Karja tän. 1.

Baltolin —

Sillamäe

tehase — võrdne parimale välismaa bensiinile, sealjuures äga **ökoonoomsem.**

Autoomanikud, tarvitage

Baltolin'i

ja teie hoiate kokku!

Müügikohad Tallinnas:

I Veneturg, Kalevi aia vastas

II Balti jaama vastas.

Müük suurel ja väikesel arvul üle maa:

SHELL COMPANY kaudu.

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. XI 1936. a.

Väärtpaberid	Nominiväärt	Vimane divid.	Tehud	Ostjad	Müüjad
Kroonides					
1927. a. 7% E. v. välislaen (dollarites) \$	1000	—	—	3600	3700
1927. a. 7% välislaen £	100	—	—	1780	1830
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66% Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:	100	—	—	66	69
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	57	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	52	—
Pikalaenu Panga:					
pantlehed (20 a.) 6%	1000	—	—	1000	—
võlak. (20 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
(5 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
(5 a.) 4½%	5000	—	—	5000	—
(5 a.) 4%	5000	—	—	5000	—
Asunduskapit. 4% võlakirj. 6% E. Hüpot. Panga pantl. 5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	—	90	—
5% Tall. Immoobilpanga pantlehed rbl.	100	—	—	90	91
4½% E. Maap. pantl. (7 s.) 4½% " " " (8 s.) 5a 4½% " " " (9 s.)	100	—	96	96	97
3. —	100	—	—	3. —	3.25
100	100	—	—	100	—
100	100	—	—	100	—
100	100	—	—	100	—
Aktsiad:					
Eesti Panga aktsiad	50	8%	—	63	66
Krediit Pank	50	5%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	3%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s. Balti Puuvilla Ketr. ja Kud. Vabr. A/S.	50	3%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“. „Eesti Union“ kindl. a/s. „Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	6%	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s. „Ilmarine“ a/s.	50	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	—	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	16%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh.	50	—	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	—	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Moor“ o/ü.	50	6%	—	—	—
Narva Kirjastustehisus Piirituse puhastamise vabrikute o/üh.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindlustuse a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	4%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	8%	—	—	—
Saku õlletehas a/s.	50	—	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	6%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh. Türi Paberi- ja Puupapivabrik a/s.	50	—	—	—	—
Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“.	50	—	—	—	—
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufakt. o/ü.	5000	1½%	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü. 1922. ja 1936. a.	50	—	50	50	51

Tallinna fondibörsi

kursisedel.

		7. XII 1936	8. XII 1936	9. XII 1936	10. XII 1936	11. XII 1936	12. XII 1936
New York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.68	3.68	3.67	3.68	3.68	3.68
	M.	3.74	3.74	3.73	3.74	3.74	3.74
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin (clearing) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—
	M.	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	17.17	17.17	17.17	17.17	17.17	17.16
	M.	17.42	17.42	17.42	17.42	17.42	17.41
Amsterdam 100 florriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	200.50	200.50	200.35	200.50	200.50	200.50
	M.	203.50	203.50	203.35	203.50	203.50	203.50
Riia (clearing) 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	73.—	73.—	73.—	73.—	73.—	73.—
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	84.75	84.75	84.60	84.65	84.65	84.65
	M.	86.00	86.00	85.85	85.90	85.90	85.90
Brüssel 100 belg.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	62.35	62.40	62.35	62.30	62.30	62.25
	M.	63.25	63.30	63.15	63.20	63.20	63.15
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.35	19.35	19.35	19.35	19.35	19.35
	M.	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65
Praha 100 tšehh. kr	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	13.02	13.03	13.01	13.01	13.02	13.01
	M.	13.23	13.23	13.21	13.21	13.22	13.21
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.70	68.70	68.70	68.70	68.70	68.70
	M.	70.40	70.40	70.40	70.40	70.40	70.40
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 sloti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	63.10	69.10	69.10	68.90	69.10	69.10
	M.	70.80	70.80	70.80	70.80	70.80	70.80
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	62.25	62.25	62.25	62.25	62.25	62.00
	M.	63.75	63.75	63.75	63.75	63.75	63.50
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.10	69.10	69.10	68.90	69.10	69.10
	M.	70.80	70.80	70.80	70.60	70.80	70.80
Madrid	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—

Jõulukink

A/S. TEKLAST

**kleidi-, ülikonna- ja
mantliriie**

Riidekauplused :

Tallinn, Suur Karja 15,
Tallinn, Pärnu 6,
Haapsalu, Kuressaare, Mustvee,
Narva, Petseri, Pärnu, Rakvere,
Valga, Viljandi, Võru,

Piimaühingud, nõudke

Alfa-Laval

separaatoreid.

See tüüp

omab parimini õnnestunud konstruktsiooni oma-
suuguste hulgas ja on tehnika viimane sõna.

Esindaja:

PIIMAÜHINGUTE KESKLIIT

„VÕIEKSPORT“

TALLINN, S. KARJA 23.

KAUBA OSAK. Telef. nr. 446-06.

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISLEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K. Ü.

GRAAFIKATOOSTUS

ON TÄIELISIM TOOSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA KÕITEKODA
TSINKOGRAAFIA LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD
RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS
TALLINN-EESTI, PIKK T. 2. OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83